NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 15 גראשען

10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 179 | Łódź, Poniedziałek, 3 Sierpnia 1936 | אדרעס: לאדז, פעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 1.06 | לאדז, מאנטאג פ' עקב ט"ו אב תרצ"ו | 14-טער יאהרגאנג

דערשאסן 2 יודישע פאליציאנטן

די אראבישע טעראריסטן האבן געשאסן מיט דום-דום קוילן. — ערמארדעט אן אראבישן פאליציי-אינספעקטאר

אראבישער ראט נאך נישט אנגענומען שטעלונג צום ווייטער פיהרן דעם שטרייק

ירושלים, 2 (יט"א טעלעגראפיש)

2 יודישע הילפס-פאליציאנטען, יצחק פאליישעווסקי און צאללער, ביידע פון פוילען, זענען היינט דערשאסן געווארען דורך אראבישע טעראריסטען.

ביידע פאליציאנטען זענען געפונען געווארען טויט אין וועכטער-געצעלט אין די בערג צווישען כרמר און זבולין. ביידע פאליציאנטען זענען נעכטען אין אוונט ארויס אויף א פאטרול און זענען מעהר נישט צוריקגעקומען. אין קאפ פון איינעם פון די דערשאסענע וועכטער האט מען געפונען א דום-דום-קויל. דער טויט פון די צוויי יודישע פאליציאנטען האט געמאכט א געוואלדיגן רושם אין ארץ-ישראל.

ערמארדעט אן אראבישן פאליציי-אינספעקטאר

וועלכער האט געקעמפט מיט די אראבישע טעראריסטען

ירושלים, 2 (יט"א טעלעגראפיש)

דער אראבישער פאליציי-אינספעקטאר אחמעד נאאיוו, וועלכער האט זיך אויסגעצייכענט מיט זיין קאמף געגען די אראבישע טעראריסטען, איז היינט דערשאסען געווארען אויפ'ן גאס אין חיפה. דער פאליציאנט, וועלכער האט איהם בעגלייט, איז שווער פערוואונדעט געווארען. די אנפאלער זענען ענטלאפן.

נייע צוזאמענשטויסן צווישן מיליטער און אראבער

1 אראבער ערמארדעט געווארען

ירושלים, 2 (יט"א טעלעגראפיש)

היינט איז ווידער פארגעקומען א צוזאמענשטויס צווישען ענגליש מיליטער און אראבער. 1 ענגלישער זעלנער איז פערוואונדעט געווארען. פון די אראבער איז איינער געפאלען טויט און איינער איז פערוואונדעט געווארען.

קריסטליכע אראבער ווילן איבעררייסן דעם שטרייק

ירושלים, 2 (יט"א טעלעגראפיש)

אין די פאליציאישע קרייזען ערווארט מען, אז די קריסטליכע אראבישע סוחרים וועלען מארגען איבעררייסען דעם שטרייק און עפענען די געוועלבער. בכלל קומען די לעצטע צייטען פאר גרויסע רייבונגען צווישען די מוזולמענישע און קריסטליכע אראבער.

צי רעכענט מען זיך אין די ציוניסטישע קרייזן?

מיטן אפשטעלן פון דער עליה

לאנדאן, 2 (יט"א טעלעגראפיש)

„סונדיי טיימס" שרייבט, אז די קעניגליכע קאמיסיע וועט וואהרשיינליך אפפאהרען קיין ארץ-ישראל אין חודש אקטאבער.

די צייטונג שרייבט אויך, אז אין די ציוניסטישע קרייזען רעכענט מען זיך דערמיט, אז די יודישע עליה וועט אפגעשטעלט ווערען. אין די רעגירונגס-קרייזען ווערען איצט בעטראכט די מעגליכע קאנסעקווענצען פון אפשטעלען די יודישע עליה.

בעציהונג צו דער קעניגלכער קאמיסיע

שטורמישע דיסקוסיע אין אראבישן אויבער-ראט

ירושלים, 2 (יט"א טעלעגראפיש)

די יודישע טעלעגראפען-אגענטור דערוויסט זיך, אז אויף דער היינטיגער זיצונג פון אויבערשטען אראבישען ראט איז דיסקוטירט געווארען די שטעלונג צו דער קעניגליכער קאמיסיע, וועלכע דארף קומען קיין ארץ-ישראל. די דיסקוסיע איז געווען א זעהר שטורמישע. קיין ענדגילטישער בעשלוס איז נישט אנגענומען געווארען. די דיסקוסיע האט זיך קאנצענטרירט ארום דער פראגע פון די אויפגאבען און קאמפעטענצען פון דער קאמיסיע. די פראגע פון איבעררייסען דעם שטרייק איז נישט בעהאנדעלט געווארען. זי ווערט אפהענגיג געמאכט פון דער פרינציפיעלער שטעלונג בנוגע דער קעניגליכער קאמיסיע.

רעזאלוציע פון ציוניסטישע צענטראל-קאמיטעטן און פארטיי-ראטען

וועגן דער לאגע אין ארץ-ישראל

ווארשא, 2 (יט"א טעלעפאניש)

אין לאקאל פון אינזשיניערען-פערבאנד איז פארגעקומען א קאנפערענץ פון די ציוניסטישע צענטראל-קאמיטעטן און פארטיי-ראטען פון אלע ריכטונגען מיט'ן אנטייל פון יצחק גרינבוים.

גרינבוים האט געהאלטען א רעפעראט וועגען דער לאגע אין ארץ-ישראל, די פאליטישע לאגע און וועגען דער לאגע אין לאנדאן. גרינבוים האט ערקלעהרט, אז די לאגע אין ארץ-ישראל איז אן ערנסטע, זי גיט אבער נישט קיין גרונד צו יאוש. דער רעפערענט האט אויפגעפאדערט דאס פוילישע יודענטום צו העלפען דעם ישוב דורך א גרויסער זאמעל-אקציע אין פוילען.

א גאנצע רייהע רעדנער האבען דאן ארויסגעזאגט זייער גרייטקייט צו העלפען דעם ישוב אין דער שווערער גורל-שעה. דאן זענען אנגענומען געווארען פאלגענדע רעזאלוציעס:

1) אין נאמען פון דער ציוניסטישער בעוועגונג אין פוילען ווערט שארף פראטעסטירט געגען דעם ווילען איינצושטילען די אונרוהען פאר'ן פרייז פון די רעכט פון יודישען פאלק אויפצובויען א"י און בעזונדערס פאר'ן פרייז צוצונעהמען די רעכט פון דער יודישער עליה.

2) די מאנדאט-מאכט איז פעראנטווארטליך פאר'ן צוריקשטעלען די רוה אין לאנד און דארף אנווענדען אלע מיטלען, אז די ארדנונג זאל ווידער הערשען.

3) דאס אפשטעלען די עליה וואלט געווען א בעלוינונג פאר די טעראריסטען. אזא בעלוינונג וואלט געווען א מקור פאר פערמאנענטע אונרוהען און פאר ברעכען דאס געזעץ און וואלט ערשיטערט די יסודות, אויף וועלכע עס באזירט די מאנדאטאר-מאכט.

4) די קאנפערענץ נעמט צו קענטניש די ערקלערונג פון בריטישען קאלאניען-מיניסטער, אז די קעניגליכע קאמיסיע וועט פריהער נישט אפפאהרען קיין ארץ-ישראל, ביז די אונרוהען וועלען אפגעשטעלט ווערען.

אין טיפסטער איבערצייגונג פון יושר'דיגקייט, גערעכטיגקייט און אלגעמיינעם וואויל פון ארץ-ישראל-אויפבוי, ווערט געפאדערט פון דער מאנדאטען-מאכט אפצושטעלען די בלוט-פערגיסונג און פערניכטונג פון יודיש האב און גוטס און אנצונעהמען שריט אויסצובויען די יודישע נאציאנאלע היים.

5) די גאנצע ציוניסטישע בעוועגונג שטעהט הינטער דער עקזעקוטיווע אין איהר קאמף פאר די יודישע רעכט אין א"י.

6) די קאנפערענץ בויגט דעם קאפ פאר דעם אנדענק פון די געפאלענע קדושים און דריקט אויס בעוואונדערונג און אנערקענונג דעם ישוב פאר זיין האלטונג אין דעם שווערען קאמף. די קאנפערענץ ערמוטיגט דעם ישוב צום קאמף ביז אן ענדגילטיגען נצחון.

האנדעלס-מיניסטער ראמאן

וועגן דער רייזע קיין האלאנד

עקספארט פון פוילישע סחורות פאר די האלענדישע קאלאניעס

ווארשא, 2 (טעלעפאניש)

היינט איז צוריקגעקומען פון האאג דער האנדעלס-מיניסטער ראמאן. אין א געשפרעך האט דער מיניסטער ערקלערט, אז זיין וויזיט אין האלאנד האט געטראגען א קורטואזען און אינפארמאציע-כאראקטער, ס'זענען אבער געפיהרט געווארען געשפרעכען מיט דער האלענדישער רעגירונג און די עקאנאמישע אונטערנעהמונגען וועגען פוילישע עקספארט אין די האלענדישע קאלאניעס. דער מיני. האט ווייטער ערקלערט, אז ער איז זעהר צופרידען פון דער רייזע און אז דער עקספארט קיין האלאנד וועט זיך בסדר פערגרעסערען.

טאג-טעגליך

וואס האבן זיי ווידער צוגעטראכט?

ס'איז געווארען אויס סוד, הגם די פעראינטערעסירטע האבען זיך מיט אלע מעגליכקייטען בעמיהט נישט צו דערלאזען אין דער עפענטליכקייט די ידיעה וועגען א געהיימנישפולען צוזאמענטרעף צווישען די פארשטעהער פון איטאליען, דייטשלאנד מיט עסטרייך.

נישט-קוקענדיג אויף די ענערגישע הכחשות וואס זענען פערעפענטליכט געווארען דורך די רעגירונגס-פאקטארען אין רוים, קומט דאך פאר די געהיימנישפולע בעגעגעניש פון איטאליען, דייטשלאנד און עסטרייך.

דער קאנצלער שושניג געפינט זיך שוין אין איטאליען זייט עטליכע טעג. ס'זענען אויך געקומען די דייטשע שמיסארען. צוערשט איז פעסטגעשטעלט געווארען צווישען וויען און רוים, אז מוסאליני וועט רעוויזיטירען אין גראדא דעם קאנצלער שושניג. ווילענדיג אבער, אז אלץ זאל בלייבען שטרענג בסוד, האבען די שפיצען פון ביידע מלוכות געענדערט דאס ארט פון דער בעגעגעניש.

עהערנעכטען אינדערפריה איז דער קאנצלער שושניג ארויסגעפאהרען פון גראדא קיין טריעסט, וואו ער האט זיך אריינגעזעצט אין א שנעל-צוג, וואס פאהרט קיין וויען, אבער שוין מיט עטליכע מינוט שפעטער האט ער זיך אריינגעזעצט אין עקספרעס-צוג ווענעדיג—קאלאן. דאן זענען די שפורען פון קאנצלער שושניג פערלוירען געגאנגען.

וואס שייך דעם אנטייל פון דייטשלאנד אין די געשפרעכען, קען מען פעסטשטעלען, אז דייטשע אויטאס זענען ביינאכט אריבערגעפאהרען די גרעניץ און געפאהרען אין דערזעלבער ריכטונג, וואס דער קאנצלער שושניג.

איצט שטעלט זיך א פראגע, וואס איז דאס פאר א נייער צוזאמענטרעף, און פארוואס ווערט ער ארגאניזירט אזוי שטארק בסוד? ס'האבען זיך דאך ערשט פערענדיגט די דייטש-עסטרייכישע אונטערהאנדלונגען און ס'איז ערשט אונטערגעשריבען געווארען דער בעריהמטער אפמאך. האט דאך איטאליען גאנץ גוט געוואוסט פון דעם דאזיגען אפמאך און מ'האט זיך נישט געדארפט ערשט צונויפקומען אויף איבעררעדען דאס, וואס איז שוין געשעהען. דערפון איז געדרונגען, אז מוסאליני מיט היטלער'ן האבען פערטראכט עפעס א נייע אוואנטורע, וואו ס'זענען אריינגעמישט די עסטרייכישע אינטערעסען. דארף מען צוערשט קומען צו א הסכם מיט עסטרייך, און דאן וועט פערעפענטליכט ווערען דער סאמער אויפטו, וועלכער יועט זיכער נישט זיין לטובת דעם וועלט-שלום.

אמוואהרשיינליכסטען האנדעלט זיך וועגען דעם בירגער-קריג אין שפאניען. ס'האנדעלט זיך, כמעט ווי זיכער, דערין, ווי אזוי צו געבען הילף די שפאנישע פאשיסטען אין זייער קאמף מיט דער לעגאלער רעגירונג. איטאליען, דייטשלאנד, עסטרייך זענען די בולטע פאשיסטישע מלוכות און א מפלה פון די שפאנישע פאשיסטען וואלט געווען זעהר נישט גינסטיג פאר זיי אליין און דעריבער זוכט מען אונטערצושטיצען די אויפשטענדיגע אויף אן ארגאניזירטען אופן. ס'איז פערשטענדליך, אז די דאזיגע נייע אוואנטורע קען האבען ערנסטע קאמפליקאציעס.

י.

אונזער ווארט

ווייסע טויבן...

טויזענדער ווייסע טויבען זענען ארויסגעלאזען געווארען פון די שטייגען, ווען היטלער האט געעפענט די אלימפיאדע אין בערלין. פון דער ערשטער ביז דער איצטיגער 11-טער אלימפיאדע, ווערען ביי דער ערעפנונג ארויסגעלאזען די ווייסע טויבען, וועלכע דארפען זיין דער סימבאל פון שלום, ברידערליכקייט פון צוזאמענלעבען פון פעלקער און נאציעס.

טויזענדער ווייסע טויבען, וועלכע דארפען אנזאגען, אז די פערזאמעלטע אויפן סטאדיאן פארשטעהער פון 58 מלוכות ערקלעהרען, אז ס'דארף א סוף נעהמען צו די פערמעסטונגען אויף די שלאכט-פעלדער און דער וועט-קאמף דארף געפיהרט ווערען אויפ'ן ספארט-פעלד אהן ביקסען, קוילענווארפער הארמאטען, גאז-באמבעס און דום-דום-קוילען, נאר דורך אויפווייזען די פיזישע ענטוויקלונג פון יעדען פאלק און נאציע.

טויזענדער ווייסע טויבען, וועלכע דארפען אנזאגען, אז ס'דארף געמאכט ווערען א סוף צו דעם אומזיכטען האס צווישען מענש און מענש, צווישען פאלק און פאלק, צווישען נאציע און נאציע און ס'דארפען מארשירען אויפ'ן פראנט—סטאדיאן אקסעל ביי אקסעל, יעדען מיט זיין אייגענער פאהן, אבער איבער זיי אלע פלאטערט די ווייסע פאהן פון דער אלימפיאדע, וועלכע האט אויף זיך 5 געקעטעלטע רינגען אלס סימבאל פון פעסטער אייניגקייט צווישען די פעלקער.

דאס אלץ איז געווען אמאל, דעמאלס, מיט 44 יאהר צוריק, ווען די אידעע פון דער אלימפיאדע איז ענטשטאנען און האט זיך ענטוויקעלט און ווען אלץ איז גענומען געווארען ערנסט און מיט דעם אויפריכטיגסטען ווילען פון שלום, ברידערליכקייט און אייניגקייט, און ס'איז דאס ערשטע מאל איצט ווען די אלימפיאדע קומט פאר אין בערלין וואו דער רעזשים איז גראד דער היפוך פון דעם, וואס די אלימפיאדעס האבען געזאלט דינען, ווען די אלימפיאדע איז געעפענט געווארען דורך היטלער'ן, דעם שעפער און איינפיהרער פון די טעאריעס פון ראסען-האס און מענשען-האס. די ווייסע טויבען זענען דעמאלט געווען אויס סימבאל, נאר א פוסטע דעמאנסטראציע. א טראדיציאנעלע איינפיהרונג אהן שום אינהאלט.

און טאקע דערפאר האט מען געזעהן, ווי די נאציס האבען אויסגעפייפען די אמעריקאנישע עקספעדיציע, וועלכע איז ארויס אויפ'ן סטאדיאן, דערפאר וואס אין אמעריקא האבען זיך געהערט שטימען פאר בויקאטירען די היינטיגע אלימפיאדע, וועלכע האט צונישט געמאכט אלץ, וואס איז געשאפען געווארען און זיך ענטוויקעלט.

די ווייסע טויבען, וועלכע זענען שבת ארויסגעלאזען געווארען איבערן ספארט-סטאדיאן אין בערלין, וועלכע האבען געדארפט פאנאנדערטראגען די אידעע פון שלום, ברידערליכקייט און מענשען-ליבע, זענען איצט פערוואנדעלט געווארען אין שווארצע קראהען, וואס זאגען אן דער וועלט מלחמה, ראסען-האס און מענשען-האס.

ה.

נאך א פערביסענער שלאכט

האט אביסיניש מיליטער פערנומען דעסיע און ארייגמארשירט קיין אדיס-אבעבא

ביי דער דאזיגער שלאכט זענען אומגעקומען 7 טויזענד פערזאן

פאריז, 2 (ספ. טעל.)
דער קארעספאנדענט פון „עקסצעלסיאר" טיילט מיט פון דזשיבוטי, אז אדיס־אבעבא און דעסיע זײַנען אטאקירט געווארען דורך אביסינישע קריגער. דער קאמף דויערט נאך ביז איצט, צוליב די שטאַרקע רעגענס קענען אין דער אקציע נישט אנטיילנעמען די איטאליענישע עראפלאנען. לויט מאנכע אינפארמאציעס זאלען די אביסינער האבען ארײנמארשירט קיין אדיס־אבעבא. די פערלוסטען פון ביידע זייטען זאלען זיין גרויסע, די בעפעלקערונג איז בעהערשט פון פאניק. האס סיום אטאקירט דעסיע בראש פון א גרויסע ראַרמעע, לויט פערשידענע ידיעות זאל ראס סעיום שוין האבען פערנומען דעסיע נאך א פערביסענעם קאמף, און וועלכען עס זאלען האבען אומגעקומען 7000 טויזענד מאן.

רוים, 2 (ספ. טעל.)
אפיציעל ווערט אפגעלייקענט די ידיעות, אז דאס אביסינישע מיליטער אונטער דער אנפיהרונג פון ראס סעיום זאל האבען פערנומען דעסיע, לויט דעם אפיציעלען קאמוניקאט איז די לאגע און אביסיניען פולשטענדיג נארמאל.

לאנדאן, 2 (ספ. טעל.)
אין א געשפרעך מיט׳ן פארשטעהער פון „סונדיי קראניקל" האט דער נעגוס ערקלערט, אז ער וועט צוריקקעהרען צו זיין מיליטער קיין אביסיניען און וועט נישט פראווען קיין גלות.

— איך רעזיגניר נישט פון קאמף פאר דער אונאפהענגיגקייט פון מיין לאנד, האט דער נעגוס ערקלערט. די פעלקער־ליגע האט זיך אפגעזאגט צו געבען א הלואה אויף ווייטער צו פיהרען די מלחמה. איך וועל אבער בעקומען מיטלען פון אנדערע קוועלע. ס׳איז אין דער פראגע געשאפען געווארען א ספעציעלער קאמיטעט. די ביז־איצטיגע רעזולטאטען זענען גוטע; מיין ארמעע וועט מעהר נישט לײַדען פון מאנגעל אין לעבענסמיטעל, געוועהר און אמוניציע.

אנטיסעמיטישע אונרוהען אין בוקאווינע

יודישע בעפעלקערונג פערלאזט אין פאניק די געגענד

טשערנאוויץ, 2 (ספ. טעל.)
אין א ריהע ערטער אויף בוקאווינא איז געקומען צו ערנסטע אנטיסעמיטישע ארויסטרעטונגען, וועלכע זענען ארויסגערופען געווארען דורך די מיטגלידער פון די רעכטע ארגאניזאציעס. אין פיל יודישע הייזער זענען אויסגעהאקט געווארען די שויבען, עטליכע פערזאָן זענען פערוואונדעט געווארען. א טייל פון דער יודישער בעפעלקערונג האט אין פאניק פערלאזען די געגענד.

* * *

טשערנאוויץ, 2 (ספ. טעל.)
אין שטעטעל נאוואשעליצא אין בעסאראביען איז אויסגעבראָכען א גרויסע שרפה. 15 הייזער און 12 מאגאזינען זענען פערברענט געווארען. די שאָדענס בעטרעפען 15 מיליאן לײ.

* * *

בודאפעשט, 2 (יט״א טעלעגראפיש)
אין רעזולטאט פון א לאנגער אנטיסעמיטישער העצע זענען נעכטען אויסגעבראָכען אנטי־יודישע עקסצעסען אין דעם אונגארישען שטעטעל שטיינמאנגער. די דארטיגע יודען זענען געשלאגען געוואָרען. ס׳זענען אויסגעהאקט געווארען שויבען אין די יודישע וואוינונגען און ס׳זענען דעמאלירט געווארען יודישע געוועלבער.

נפטר געווארען אין וויען

דער גראדנער ראש-הישיבה

וויען, 2 (יט״א טעלעגראפיש)
אין ראטשילד־שפיטאל איז היינט נפטר געווארען דער גראדנער ראש־הישיבה ר׳ חיימ׳ל הינדעס. דער נפטר איז געווען איינער פון די געלערנטסטע למדנים אין פוילען. א געוויסע צייט איז ער געווען ראש־הישיבה אין דער לאדזער ישיבה תורת חסד.

אונזער פריינד
ה׳ מ. סאטט און פרוי
צו דער חתונה פון זייער ליבע
טאכטער
ווינשען מיר א הארציגען מזל־טוב און דעם יונגען פאר א גליקליך צוזאמענלעבען.
פירמא
„מאניק און לייבאוויטש".

ג״טדענקט, שטשעשליווי
ביי
א גרויסער אויסוואהל פון
אריגינעלע בילליגער און טאמאשאווער סחורות
אויף אנציגער און פאלטענס
פון די בעסטע קוואליטעטען ווי אויך
פערשידענע רעשטען
מיט 30% בילליגער
קומט און איבערצייגט אייך
R.Szczęśliwy
לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5
טעל. 156-09.
געדענקט פראנט II שטאק.

זאל פילהארמאניע
נארוטאוויטשא 20.
ציוניסטישע ארגאניזאציע אין לאדז.
מארגן, דינסטאג, דעם 4. אויגוסט, 8 30 אווענד קומט פאר
א גרויסע פאלקס-פערזאמלונג
מיט דער בעטייליגונג פונ׳ם עקזעקוטיוו-מיטגליד פון דער יודישער אגענץ אין ירושלים,
יצחק גרינבוים,
וועלכער וועט ארויסטרעטען מיט א רעפעראט אויף ד. ט.:
„די לאגע אין ארץ-ישראל"
איינגאנגס-בילעטען צו בעקומען אין ציוניסטישען ביורא, שרודמיעסקא 29.

וויכטיג פאר פאבריקאנטען
און האנדווערקער
שווייםונגען, מאשינען-טיילען
און רעפעראטורען
פיהרט אוים בילליג
די מעכאנישע שלאסעריי
י. רעדער
11 ליסטאפאדא 11/13
(רינג זאכאדניא)

לעכער
ווערען אויסגענייט בילליג
ביי ג. נארדמאן
שרודמיעסקא 8

אונזער חשוב׳ן פריינד און וויצע-פרעזעס פון דער פערוואלטונג
פרנס גרשון וואלמאן
צוליב׳ן טויט פון זיין אונפערגעסליכען פאטער
שרגא פייוועל נ״ע
דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען מיטגעפיהל.
זייט געטרייסט מיט די טראדיציאנעלע ווערטער: המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.
די פערוואלטונג פון
קליינהענדלער-פעראיין
אגראדאווא 10.

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען־ קראנקהייטען
פערחיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11, טעלעפאן 246-09
נעמט אן פון 8–9 פריה און פון 4–8 אוו.

Dr.
Wajnberg
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט פאר לונגען, הארץ און
סקלעראז קראנקהייטען
פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9-10 פריה. 3-5. 8-9 אוו.

Dr med
J. Nadel
ספעציאליסט פון אקושעריע- און
פרויען-קראנקהייטען
אנדזשעיא 4, טעל. 228-92.
נעמט אן פון 10–12 און פון 5–7 אוו.

אוירען, נאז און האלז
און לונגען-קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועקס אפעראציע א. אז. וו. ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9-2 און פון 4-8 אווענט.
ביי דער קליניק איז טעטיג
א רענטגען-קאבינעט
פאר דורכלייכטונגען און אלערליי פאטאגראפיעס

ד״ר העללער
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע
קראנקהייטען און מענער - שוועכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אווענט
זונטאג פון 10–2 מיטאג.
פאר פרויען – א ספעציעלער ווארטע-זאל
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

רעטשניצע
פאר ווענערישע-קראנקע
מענער - שוועכע און הויט-
קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אווענר.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרויען־דאקטאר פון 11-1 און פון 5-7 אווענד.
א בעראטונג 3 זל.

DR. MED.
G. GERSZTAJN
ספעציאליסט פאר אויגען-קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Traugutta 12, tel. 175-10
נעמט אן פון 11–2 און פון 5–830 אוו.
אונבעמיטעלטע—לעטשניצע-פרייזען.

Lek.-Dentysta
Jakób Karmazyn
פאלודניאווא 2, טעל. 114-36
צוריקגעקעהרט
נעמט אן פון 9–1 און פון 4–7 נאכמ.

עלטסטער פעלדשער
ש. דרעש
לומאמירסקא 4, טעל. 184-78
נעמט אן פון 8–10 פרי. פון 1 30–4 נ״מ און פון 6–7 אווענד.

DR.
S. Kantor
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע
קראנקהייטען (מענער-שוועכע)
90 פיעטריקאווער 90
טעל. 129-45
נעמט אן פון 8–2 נאכמ. און פון 6–9 אוו.

Dr. med.
M. GLAZER
ספעציאליסט פאר הויט-
און ווענערישע קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
ZACHODNIA 64, tel. 185-49
נעהמט אן פון 12–2 מיטאג און פון 7 ביז 8.30 אווענד.
זונטאג און חגאות פון 10–12 בייטאג.

יודישער וויסענשאפטליכער אינסטיטוט
שוין ארוים פון דרוק
פרויד
אריינפיהר אין פסיכאאנאליז
אין איבערזעצונג יודישע איבערזעצונג
פון מ. ווינרייך
מיט אן אויסטייטשונג פון אלע שווערע ווערטער און אן איבערזעצונג פון די פרעמדשפראכיגע אויסדרוקן.
העפט 1.
די ווייטערדיגע 5 העפטען וועלען ארויסגעגעבן ווערן אלע חודש א העפט.
פרייז פון א העפט 1.80 זל. (הנחה-פרייז 1.50)
צו בעקומען אין
בוכהאנדלונג נ. בערלינסקי
לאדז, אלט-שטאט 12.
בעמ.: אויף לאגער אלערליי ביכער פון אלע יודישע פערלאגען, סיי איבערגעזעצטע, סיי אוריגינעלע. צו פארלאגס-פרייזען. פאר ביבליאטעקן און געזעלש. אינסטיטוציעס—גרויסע ראבאטן.

Starszy Felczer
B JOSKOWICZ
פולנאצנא 4, טעל. 141-86
נעמט אן טעגליך פון 8–11 און 4–6 נ״מ
טעגליך פאקען-שטעלען
מיט פרישע קראוויאנקע.

Dr. L. Suchowczycki
כירורג
GDANSKA 11, tel. 123-47
(רוג 11-טער ליסטאפאד)
צוריקגעקעהרט
און נעהמט אן פון 4-6 נאכמיטאג.

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער
ח׳ פערוואלטונגס-מיטגליד
ה׳ גרשון וואלמאן
צוליב׳ן טויט פון זיין אונפערגעסליכען פאטער
נ״ע פייוועל (אין סאכאטשאוו)
זייט געטרייסט מיט המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.
ראט און פערוואלטונג
פון דער קאאפעראטיוו-באנק
אגראדאווא 2.

וויכטיג פאר דאמען
נאר 2 זל. ווערען פאר איבערגעמאכט די עלטעסטע
היטען!
אויף גאנץ נייע ווי אויך נייע היטען צו
3.50
„TOLA"
23 Zawadzka 23

אונזער געאכטעטען וויצע-פרעזעס
ה׳ פרנס גרשון וואלמאן
צוליב׳ן טויט פון זיין אונפערגעסליכען פאטער
שרגא פייוועל נ״ע
דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען בײלייד.
זייט געטרייסט מיט המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.
דאס פערסאנאל
פון קליינהענדלער-פעראיין
אגראדאווא 10.

Dr. med.
A. Banasz
כירורג - אוראלאג
האט זיך איבערגעצויגען אויף
Piotrkowska 121, tel. 139 8
נעהמט אן פון 4—6 נאכמיטאג.

Dr. B. Hurwicz
Choroby skórne i weneryczne
Piotrkowska 10
נעמט אן פון 8-11 און פון 5–9 אוו.
זונטאג און יום-טוב – פון 8–1 בייטאג.

ווייטערדיגע גרויסע נצחונות

האַלט אָפּ דאָס רעגירונגס=מיליטער אין שפּאַניען

אויפשטענדיגע פעהלט שוין אויס געוועהר און אַמוניציע

מאַדריד, 2 (ספּ. טעל.)

לויט האַלב־אָפיציעלע ידיעות, **זאָל דאָס רעגירונגס-מיליטער האָבען אָפּגעהאַלטען אַ גרויסען נצחון און עראָבערט סאַסטאַגאַ, וועלכע האָט פערזאַרגט די אויפשטענדיגע אין סאַראַגאָסאַ.**

די רעגירונגס־פליהער האָבען געוואָרפען אויפרופען אויף קאַראַהאָקאַ און באָמבאַרדירט די בריק אין אַל קאַלעאַ (50 קילאָמעטער פון סעוויל), דורך וועלכער ס׳פיהרט טדי באַהן־ליניע.

דאָס רעגירונגס - מיליטער דערנעהענטערט זיך צו גרענאַדאַ. דאָס מיליטער שטעהט 8 קילאָמעטער פון דער שטאָט.

דאָס מיליטער פון וואַלענציער גאַרניזאָן איז אַוועקגעשיקט געוואָרען קיין מאַדריד, כדי מיטצוהעלפען אין קאַמף מיט די אויפשטענדיגע.

מאַדריד, 2 (ספּ. טעל.)

דער אינערן־מיניסטער האָט ערקלערט דורך ראַדיאָ, אַז פון מאַלאַגאַ און טשודאַד־רעאַל האָט מען אַרויסגעשיקט קיין מאַדריד גרויסע מיליטער־אָפּטיילונגען.

דער ציוויל־גובערנאַטאָר פון מאַלאַגאַ האָט באַזיכט די קריגס־שיפען וועלכע געפינען זיך אין פּאָרט און טעלעגראַפירט אין פלאָט־מיניסטעריום, אַז צווישען די מאַטראָסען פון די שיפען הערשט אַ גרויסער ענטוזיאַזם.

פּאַריז, 2 (ספּ. טעל.)

דאָס רעגירונגס - מיליטער האָט אין אַראַגאָניען פערנומען די שטאָט שעטאַנאַ, 12 קילאָמעטער פון הועסקאַ. מ׳ריכט זיך, אַז היינט וועט דאָס רעגירונגס-מיליטער פערנעמען הועסקאַ.

גלייכצייטיג מעלדעט „האַוואַס", אַז נאָך אַ 3־שעה׳דיגען קאַמף האָט דאָס רעגירונגס־מיליטער אָפּגעשטויסען די אויפשטענדיגע, וועלכע האָבען גע־פּרובט זיך צו רוקען פון סאַראַגאָסאַ קיין אַלפּיירע וואַר־טאַרדיענטע.

מאַדריד. 2 (ספּ. טעל.)

די טעטיגקייט פון די אויפשטענדיגע נעבען סאַמאַטעראַ איז נעכטען שטאַרק אָפּגעשוואַכט געוואָרען. דאָס רעגירונגס מיליטער האָט אַראָפּגעשאָסען 2 אַעראָפּלאַנען פון די אויפשטענדיגע. דאָס אַר-טילעריע-פייער פון דעם רעגירונגס-מי-ליטער האָט געמאַכט גרויסע שאָדענס צווישען די אויפשטענדיגע. דאָס פאַ-דערשטע רעגירונגס - מיליטער רוקט זיך פאָראויס. די כוחות פון די אויפ-שטענדיגע שעפּען זיך שוין אויס און זיי פעהלט אַמוניציע. די שטעלונג אין די רעגירונגס - ספערען איז אַן אָפּטימיס-טישע.

מאַדריד, 2 (ספּ. טעל.)

דער קאָרעספּאָנדענט פון חער „האַוואַס" אגענטור אויפ׳ן פראָנט נעבען לעאָן טיילט מיט, אַז דאָס רעגירונגס־מיליטער האָט זיך גערוקט פאָראויס. לויט די ערקלערונגען פון די געפאַנגענע, גרייטען זיך די אויפשטענדיגע זיך צו צוריקציהען. זייער הויפּט־קוואַרטיר איז איבערגעטראָגען געוואָרען פון סאַן־ראַפאַעל קיין עסטינאַר.

פּאַרצעלאָנאַ, 2 (ספּ. טעל.)

די אָנפיהרער פון די לופט־כוחות אין פּאַרצעלאָנאַ מאַיאָר־קאַיאַ האָט ערקלערט, **אַז דאָס רעגירונגס - מיליטער האָט פערנומען די פעסטונגס - שטאָט קאַבאַרעראַ אויף די באַלעאַהטע אינזלען.** די רעגירונגס־אַוויאַ־פּלאַנען האָבען געוואָרפען 120 גרויסע באָמבעס און אַ גרויסע צאָהל קליינע.

מאַדריד, 2 (ספּ. טעל.)

די צייטונג „א. ב. צ." מעלדעט, אַז די רעגירונגס־פליהער האָבען געוואָרפען באָמבעס אויף 2 צוגען, וועלכע קורסירען אויף דער ליניע וואַלאַדאָליד־מעדינאַ, ביידע צוגען זענען אַראָפּ פון די רעלסען, אויף איינעם איז פאָרגעקומען אַן אויפרייס פון אַמוניציע, דיזעלבע אַעראָפּלאַנען האָבען שפּעטער באָמבאַרדירט די אויפשטענדיגע פּאָזיציעס היינטער וואַליאַדאַליד און סעגאָוויאַ, אַרויסרופענדיג צאָהלרייכע שרפות.

מאַדריד, 2 (ספּ. טעל.)

פון פּריוואַטע קוועלען טיילט מען מיט וועגען איינצעלהייטען פון די נעכטיגע קאַמפען אַרום סאַראַגאָסאַ. די אויפשטענדיגע האָבען זיך געוואָלט אַרויסבעקומען פון סאַראַגאָסאַ, כדי צו עראָבערן די שטאָט כאַסטאַרא, וואו די עלעקטראָווניע פער־זאָרגט מיט ליכט דעם גרעסטען טייל פון דער פּראָווינץ סעוויל. די רעגירונגס־אַרטילעריע האָט אָבער זיי געצוואונגען צו ענטלויפען. דאָס רעגירונגס־מיליטער האָט פערנומען בוראַראַלאָ און עס־קאַמראָן אין דער פּראָווינץ סאַראַגאָסאַ ווי אויך היאַר, אַלקאַניג, און אַלבאַ לאַטע אין דער פּראָווינץ טערועל.

ליסאַבאָן, 2 (ספּ. טעל.)

אַן אָפּטיילונג פון שפּאַנישע עמיגראַנטען דער־רינטער 900 אַריסטאָקראַטען, וועלכע האָבען זיך געפּרובט צו פעראייניגען מיט די אויפשטענדיגע, וועלכע אַטאַקירען מאַדריד, איז געצוואונגען געוואָרען זיך צוריקצוציהען.

די אויפשטענדיגע גרייטען זיך אַנצוגרייפען מאַדריד

פּאַריז, 2 (ספּ. טעל.)

פון קוועלען, וועלכע סימפּאַטיזירען מיט די אויפשטענדיגע טיילט מען מיט, אַז שעראַ דע גואַדאַראַמאַ געפינט זיך אינגאַנצען אין די הענד פון די אויפשטענדיגע, וועלכע וואַרטען אויף נייע פערשטאַרקונגען, כדי צו געהן אויף מאַדריד. די אויפשטענדיגע האָבען מאָדערן דייטש געוועהר און אויטאָמאַט־ביקסען.

דעמיסיאָנירטע שפּאַנישע אַמבאַסאַדאָרען אין געזאַנדטע

מאַדריד, 2 (ספּ. טעל.)

אויף דער זיצונג פון מיניסטאָרען־ראַט האָט דער אויסערן־מיניסטער מיטגעטיילט, אַז נאָך דער דעמיסיע פון די שפּאַנישע אַמבאַסאַדאָרען אין רוים און בערלין וועלען זייערע פונקציעס ערפילען: אין רוים דער געזאַנדטער פון דער שווייץ אונגאַר־איגאַגאַ און אין בערלין דער נאָרוועגישער געזאַנדטער מיסאַריטש.

ריגאַ, 2 (ספּ. טעל.)

דער שפּאַנישער געזאַנדטער אין ריגאַ האָט מיטגעטיילט דעם לעטלענדישען אויסערן־מיניסטער׳ום אַז אין צוזאַמענהאַנג מיט די געשעהענישען אין שפּאַניען גיט ער זיך אָפּ אין דעמיסיע.

וואַלענציאַ, 2 (ספּ. טעל.)

דער געוועזענער פּרעמיער ריקאַרדאָ סאַמפּער איז אַרעסטירט געוואָרען ווען ער האָט זיך געוואָלט אויפזעצען אויף אַ פראַנצויזישער שיף. מען האָט איהם אַרויפגעזעצט אויף דעם דאַמפער „מאַר קאַנטאַבריקאַ", וועלכער איז פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ שווימענדער תפיסה.

לויה פון די איטאַליענישע פליהער

אָראַן, 2 (ספּ. טעל.)

אין אודזאַ איז פאָרגעקומען די לויה פון 4 איטאַליענישע פליהער, וועלכע זענען אומגעקומען אין דער קאַטאַסטראָפע הינטער סאַידיאַ. די אַרעסטירטע איטאַליענישע פליהער האָט מען ערלויבט אַנטיילצונעהמען אין דער לויה.

שפּאַנישע שיף מיט געוועהר אין קאַסאַבלאַנקאַ

קאַסאַבלאַנקאַ, 2. (ספּ. טעל.) עהער־נעכטען איז אין קאַסאַבלאַנקער פּאָרט אָנגעקומען אַ פישער-שיפעל מיט פּאַסאַזשירען, זיי האָבען זיך אָנגעמאָלדען אַלס ענטלאָפענע פון דער שטאָט הועלוואַ. אין דעם שיפעל האָט מען געפינען 50 ביקסען, 2 קוילען־וואַרפערס, עטליכע צעהנדליג רעוואָלווערן. דאָס איז אַ קאָמוניסטישע אָפּטיילונג, וועלכע האָט ביז׳ן לעצטען מאָמענט פערטיידיגט הועלוואַ פאַר די אויפשטענדיגע. די פּאָליציי האָט אויפגעשטעלט אַ וואַך נעבען דעם שיפעל.

גיבראַלטאַר, 2 (ספּ. טעל.)

די בריטישע מאַכט האָט קאָנפיסקירט אַ רע־גירונגס-עראָפּלאַן, וועלכער האָט נאָכ׳ן באָמבאַר־דירען אַלגעקיראַס זיך פּרייטאָג פערהאַלטען אין דיבראַלטאַר.

געגען וועמען קעמפען די אויפשטענדיגע?

טעטואַן, 2 (ספּ. טעל.) דער מאַיאָר פון די אויפשטענדיגע אַרמאַדאַ האָט ערקלערט אַ פאָר־שטעהער פון די „האַוואַס"־אַגענטור, אַז מאָסקווע שטיצט די רעגירונג. די רעוואָלוציאָנערען וועלען אָבער קעמפען ביז׳ן סוף.

מאַדריד, 2 (ספּ. טעל.) מאַרטינעז קאַריאַ, דער פּאָרזיצער פון פּאַרלאַמענט, האָט געהאַלטען אַ רעדע דורך ראַדיאָ אין וואַלענטיאַ און האָט ער־קלערט, אַז די מיליטער-רעוואָלוציע איז אויסגע־בראָכען נישט געגען דער מאַרקסיסטישער רעגירונג, נישט געגען דער מאַרקסיסטישער אַרמעע אָדער מאַרקסיסטישער מלוכה. די מיליטער-לייט ווילען אונטערדריקען אַלע שפּאַניער אונטער איין קלאַס. זיי קעמפען געגען דער לעגאַלער מאַכט. די שפּאַ־ניער האָבען איינגעפיהרט דעמאָקראַטיע און דאָס איז זייער ווילען און קיין שום מלוכה טאָר זיך נישט אַריינמישען. די אויפשטענדיגע בעטען הילף ביי פרעמדע מלוכות, כדי צו קעמפען געגען זייער אייגען פאָטערלאַנד.

רעגירונג נעהמט איבער אינדוסטריע אונטערנעהמונגען

פּאַריז, 2 (ספּ. טעל.)

פון מאַדריד מעלדעט מען: די רעגירונג האָט אַרויסגעגעבען אַ פעראָרדנונג, אַז די אינדוסטריע-און-האַנדעלס-אונטערנעהמונגען וועמענס אונטערנעהמער ס׳זענען ענטלאָפען, מוזען אָנהויבען צו אַרבייטען אין פערלויף פון 48 שעה, אין גע־גענפאַל וועלען די אונטערנעהמונגען איבערגענומען ווערען דורך דער רעגירונג.

שפּאַנישע קאָמוניסטען ווילען איצט נישט איינפיהרען די דיקטאַטור פון פּראָלעטאַריאַט

קאָמוניקאַט פון דער פראַנצויזישער קאָמוניסטישער פּאַרטיי

פּאַריז, 2 (ספּ. טעל.)

דער סעקרעטאַריאַט פון דער פראַנצויזיש-קאָ־מוניסטישער פּאַרטיי, האָט פערעפענטליכט פאָלגען־דען קאָמוניקאַט: דער צענטראַל-קאָמיטעט פון דער שפּאַנישער קאָמוניסטישער פּאַרטיי האָט זיך צו אונז געווענדעט מיט אַ ביטע צו ענטפערן אויף די פאַנטאַסטישע ידיעות, אַז דאָס שפּאַנישע פאָלק אין זיין קאַמף מיט די אויפשטענדיגע וויל איינ־פיהרען די דיקטאַטור פון פּראָלעטאַריאַט.

דער ציל פון קאַמף איז צו פערטיידיגען די רעפּובליקאַנער אָרדנונג, אין דעם ווערק האָבען זיך פעראייניגט אַלע אַרבייטענדע עלעמענטען, נישט נאָר רעפּובליקאַנער, סאָציאַליסטען, סינדי־קאַליסטען און קאָמוניסטען נאָר אויך קאָנסערוואַ־טיווע פּאַרטייען ווי די קאַטאַלאָנישע וואָס בעשטעהט פון קאַטאָליקען.

געג. פראַנקאָ׳ס ערקלערונגען זענען פאָל־שטענדיג ליגען.

רומעניען וויל לעבען אין שלום,

אָבער נישט לויט די נאַצי=געזעצען

בוקאַרעשט. (יט"א) אין טשערנאָוויץ איז פאָרגעקומען אַ קאָנגרעס פון דער נאַציאָנאַל־זאַראַניסטישער פּאַרטיי (נאַציאָנאַלער פּויערים-פּאַרטיי), אין בוקאָווינאַ. דער פּרעזידענט פון דער פּאַרטיי, ג. מיניסטער־ראַט דימיטרי מאַלדאַוואַני האָט אין זיין רעדע ערקלערט:

מיר ווילען לעבען בשלום מיט אַלע פעלקער, אָבער נישט לויט די נאַצי־געזעצען. די עקסטרעמיסטען פון רעכטס זענען בעצאָהלטע אַגענטען פון היטלער-דייטשלאַנד, וועלכע ווילען אין רומעניען איינפיהרען די רעכט פון דער פויסט. זאָל דאָס זיי געלונגען, וועלען אונזערע פּויערים קעמפען ביז׳ן לעצטען טראָפּען בלוט; אויף געוואַלד וועלען מיר ענטפערן מיט געוואַלד ביז אין לאַנד וועט ווערען איינגעשטעלט רעכט און גערעכטיגקייט. די נאַציאָנאַל־זאַראַניסטען זענען גרייט צוזאַמענצואַרבייטען מיט אַלע מינדערהייטען אויפ׳ן יסוד פון גלייכבערעכטיגונג. די יודען דאַרפען אָפּפיהרען אַן אייגענע פּאָליטיק און ווערען מיטגלידער פון דער נאַציאָנאַל־זאַראַניסטישער פּאַרטיי. די דייטשען אין רומעניען מוזען זיך בעגניגענען צו זיין פּוילבערעכטיגטע בירגער. ווען זיי מיינען אָבער, דאָס זיי וועלען אונז אַנוואַרפען, לויט אַ בעפעהל פון היטלער׳ן, זיין פילאָזאָפיע, האָבען זיי אַ גרויסען טעות.

דער ג. מיניסטער פּראָפּ. סאַוועאַנד האָט געזאָגט: מיר ווילען אַרבייטען צוזאַמען מיט אַלע, אָהן אונטערשיד פון רעליגיע און נאַציאָנאַליטעט לטובת אונזער געמיינזאַמען פאָטערלאַנד רומעניען אין לאַנד מוז הערשען דאָס געזעץ, נישט די פויסט די וועלט וועט דעמאָלס אונז שעצען און [illegible] ווי איצט האָבען מיטלייד.

גלח קאָגלין טראָגט אריין אַנטיסעמיטישע מאָמענטען

אין אַמעריקאַנער וואַהל=קאַמפּאַניע

ניו-יאָרק, (יט"א) דער גוט-בעקאַנטער אַמעריקאַניש-קאַטוילישער פּאָליטיקער גלח קאָגלין האָט אויף אַ גרויסער וואַהל-פערזאַמלונג אין צפון־צאַקאָטאַ געהאַלטען אַ רעדע, וואָס איז נישט געווען פריי פון אַנטיסעמיטישע אַקצענטען, קאָגלין, וועלכער שטיצט די קאַנדידאַטור פון לעמקע אויף דעם פּרעזידענט-אַמט אין אַמעריקאַ, האָט זיך אויסגעדריקט, אַז דער אַמעריקאַנער קאָנגרעס, דאַרף האָבען דאָס רעכט אַרויסצילאָזען געלד לטובת דעם פאָלק און נישט „פאַר די אינטערעסען פון די ראָטשילד׳ס".

קאָנפערענץ פון 5 מלוכות

וועט פאָרקומען אין אָקטאָבער

לאָנדאָן, 2 (ספּ. טעל.)

די קאָנפערענץ פון די 5 לאָקאַרנער מלוכות וועט פאָרקומען אין אָקטאָבער, די דייטשען האָבען געגעבען אַנצוהערען, אַז דער דאַזיגער טער־מין ענטשפּרעכט זיי אַמבעסטען, די דיפּלאָמאַטישע אונטערהאַנדלונגען וועלען זיך באַלד אָנהויבען.

Dr. med. Trepman

ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט-קראַנקהייטען.

בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע.

זאַוואַדזקאַ 6, טעל. 12-234

נעמט אָן פון 8–11 נאָכמ. און פון 6–8 אָוונט

Dr. med. L. Berman

צעגעלניאַנאַ 15. טעל. 07-149

ספּעציעל־אַרצט פאַר מענער - שוואַכע-בע־האַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג

נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט.

זונטאָג פון 9—1 פאַרמיטאָג

פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזען

KINO TEATR

MIRAŻ

11 LISTOPADA 16

היינט און פאָלגענדע טעג!

גרויסער דאָפּעלטער שלאָגער=פּראָגראַם!

— I —

עקסצענטרישע דאַמע

— II —

„פראַנקענשטיין׳ס צוריקקעהר"

אין דער הויפּט-ראָלע

BORYS KARLOFF

אָנהויב 4.30 נאָכמיטאָג.

מיט׳ן אָנטייל פון די בעדייטענדע זינגערס

MIECZYSŁAW FOGG i ADAM WYSOCKI

CHÓR DANA

מיטוואָך, 5 אויגוסט, 8.30 אָוונט

איינציגער געזעגנונגס=קאָנצערט

פאַר׳ן אָבפאָהרען קיין אַמעריקאַ

אין אַ נייעם נאָך נישט געהערטען אין לאָדז פּראָגראַם. איינטריט אין פּאַרק 2 נאָכמ., וואו ס׳וועט קאָנצערטירען דער סימפאָנישער אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פון ס. פּיעטרושקאַ. איינטריט-בילעטען 1.09 זל. ווי אויך ספּעציעלע זיץ-פּלעצער 2.20 זל. פערקויפט די קאַסע פון העלענאָוו. הונדערט-בילעטען אין פאַרפערקויף צום פּרייז פון 75 גר. פערקויפט די קאַסע פון פילהאַרמאָניע און די טערקישע צוקערניע (פּיעטריקאָווער 12)

פּאַרק Helenów

טעל. 209-32

שפאניען

פון לעא קעניג

ווען עס זענען פאראן ארענטליכע אנטי־סעמיטען וואס זענען פעהיג אויך צו דענקען, וואלטען זיי, א בעזונדערען פאר זיי, מוסר השכל געקענט אפלערנען פון דער איצטיגער שפא־ניען.

אלע צרות, האט מען זיי איינגערעדט, קו־מען פון יודען. יודען זענען דער „צערזעצענ־דער עלעמענט״ אין יעדער מלוכה. קיין פאלק און קיין מדינה קאן נישט לעבען אין שלום און מנוחה, ווען זיי האבען יודען צווישען זיך.

אזוי לערענט מען זיי, און אזוי גלויבען, דאכט זיך, א סך אנטיסעמיטען.

און דא האט איהר אזא לאנד ווי שפאניען, וואס איז שוין ביי א פינף הונדערט יאהר „יו־דען־ריין״, וואס האט נאך מיט הונדערטער יאה־רען פאר היטלערן געהאט א אינקוויזיציע און א גירוש, און ..... — וואלטען זיי גדארפט פרע־גען — וואו איז דער שלום און דער פרידען אין דער יודען־ריינער שפאניען?

איז איצט שפאניען נישט פערוואנדעלט גע־ווארען אין א שלאכט - פעלד? האט ערשט נישט אויפגעפלאקערט פאר אונזערע אויגען א שוידערליכע ציווילע קריג אין שפאניען?

מיט הונדערטער יאהרען צוריק האט מען פון שפאניען ארויסגעטריבען די פרעמדע, די אונגלויביגע יודען — און וואו זענען איצט זיי־ערע גליקען?

וואו איז איצט די גרויסע נאציאנאלע איי־ניגקייט? קוילען זיך איצט נישט „פאלקס־ברי־דער״ אין די גאסען פון אלע שפאנישע שטעט און שטעטלעך?

און דאך איז שוין שפאניען פאר הונדערטער יאהרען „יודען־ריין״.

וועלכע זשע זענען איצט די צערזעצענדע עלעמענטען, צוליב וועלכע שפאניע און דאס שפאנישע פאלק בלוטיגט איצט?

ווען עס זענען פאראן ארענטליכע, און דערצו ז׳ענקענדע אנטיסעמיטען, וואלטען זיי זיך אצינד אוודאי געשטעלט די פראגען.

און זיי וואלטען נאך ווייטער געגאנגען און געפרעגט: צי עס ערווארט נישט דעם איצטי־גען נאצישען „יודען־ריינעם״ דייטשלאנד די זעלבע טראגישע בלוטיגע נאציאנאליסטישע „אידיליעס״, וואס קומען פאר איצט אין שפא־ניען.

זענען נאך אויסער דעם „יודישען אומגליק״ פאראן נאך גרעסערע אומגליקען — ווי קלאסען אינטערעסען, ווי דער אייביגער קאמף צווישען די פאלקס - מאסען און די הערשענדע שיכטען — וועלכע צושפליטערען פעלקער און לענדער אפילו ווען זיי זענען יודען - ריין.

און ווי לאנג וועט עס דויערען די איצטיגע נאצישע אידיליע אין דייטשלאנד?

ווי לאנג וועט עס נעמען די דייטשע מאסען איינצוזעהען אז נישט די יודען זענען געווען זיי־ער „אומגליק״ נאר דווקא זייערע איצטיגע „רע־טער״ וואס האבען זיי יאקבי בעפרייט פון יו־דען, און אזוי פערייניגט אין „איין גליקליכער און צופרידענער פאמיליע״...

מיט פינף הונדערט יאהר צוריק האט „די גרויסע איזאבעלא״ פערוואנדעלט שפאניע אין איין מעכטיגער פרומער קריסטליכער פאמיליע ארויסטרייבענדיג די „אפיקורסישע צערזעצענ־דע יודען״.

מילא, שפאניענ׳ס מאכט איז שוין לאנג אונ־טערגעגאנגען — אבער וואו איז די „ברידער־ליכקייט״ וואס דארף דארט הערשען איצט ווען עס זענען שוין דארט זינט הונדערטער יאהרען מעהר נישט פאראן קיין יודען?

ווען עס זענען פאראן ארענטליכע, און דערצו דענקענדע, פאשיסטען און אנטיסעמיטען, וואל־טען זיי זיך אצינד אפשר געשטעלט די פראגען. אבער לײדער זענען, ווייזט אויס, אזעלכע נישט פאראן.

און דער אמת איז אז אפילו די דעמאגאגישע „טעארעטיקער״ (במחילה) און „פיהרער״ פונם פאשיסטישען אנטיסעמיטיזם ווייסען גאנץ גוט אז זייער „אידעאלאגיע״ איז נאר א בלאף פאר די פער׳חושך׳טע און צוטומעלטע מאסען.

אנטיסעמיטיזם איז פאר זיי נאר א חיי שעה טאקטיק, אפצווענדען די אויפמערקזאמקייט פון „זייערע״ אונטערדריקטע פעלקער פון זיך אליין, דאס הייסט פון זייערע אמת׳ע אונטער־דריקער.

אנטיסעמיטיזם איז פאר זיי נאר א פערצווייפעלטע און צינישע טאקטיק אינ׳ם קאמף פאר די אינטערעסען, וועמענס אנגעשטעלטע זיי זענען.

און עס קען גרייליך זיין אז די איצטיגע שפא־נישע גענעראלען און יונקערס, וועלכע פיהרען אן מיט דער געמיינער און בלוטיגער קאנטער־רעוואלוציע, בעדויערען איצט שטארק פאר־וואס איזאבעלא און פערדינאנד האבען מיט הונ־דערטער יאהרען צוריק ארויסגעטריבען די יו־דען פון שפאניען: א יודען - העצע וואלט זיי דאך איצט אזוי צונוץ געקומען..

זיי וואלטען דאך געקענט איצט מאלען „נא־ציאנאלע אידיליעס״ פאר שפאניען ווי היטלער האט עס געטון פארן איצטיגען דייטשלאנד.

די איצטיגע פיהרער פון דער שפאנישער קאנטער - רעוואלוציע און פרעטענדענטען אויף דיקטאטור, בעדויערען איצט מסתמא זעהר שטארק פאר וואס איזאבעלא האט ארויסגע־טריבען אלע יודען פון שפאניען.

ווען זי לאזט כאטש אביסעל יודען איבער פאר א קאנטער - רעוואלוציאנערער רפואה.

און וועלען די צוקונפטיגע דייטשע היטלער־לעך נישט פערשעלטען די ביינער דעם איצטי־גען גרויסען היטלער פארוואס ער האט דייטש־לאנד אזוי יודען־ריין געמאכט, פאר וואס ער האט זיי אזוי בעגרעניצט און מאכטלאז גע־מאכט?

וואס וועלען זיי נעבעך טון, ווען דאס יודען־ריינע נאצישע אידילישע דייטשלאנד וועט פלוצ לונג אויפוואכען, און די אמתע צוויי מחנות פון אונטערדריקער און אונטערדריקטע וועלען אויפשטעהן פנים אל פנים... אויף וועמען וועלען זיי ארויפווארפען זייערע אייגענע חטאים.

אבער דיקטאטארס זענען חיי שעה פאלי־טיקער, און דער אנטיסעמיטיזם איז א חיי שעה פאליטיק און טאקטיק.

וואס זענען זיי אויסען אין זייער מאכט, זיי־ערע מאמענטאלע אינטערעסען. פאר דער צו־קונפט זארגען זיי ווייניג.

און פעלקער הויבען עס אן איינזעהן און פער שטעהן, און שאפענדיג די פאלקס - פראנטען, קעמפען זיי פאר א בעסער מענשליכע צוקונפט, פאר אמתער נאציאנאלער פרייהייט און פרי־דען. און די העראאישע שפאנישע ארבייטער מאסען קעמפען איצט העראאיש נישט נאר פאר זייער אייגענער רעפובליק און פרייהייט, נאר פאר א פרייער אייראפא בכלל.

רעגירונג פון פאלקס־פראנט אין שפאניען וועט זיכער זיגען

אויב עס וועט נישט קומען קיין אינטערווענץ פון אויסלאנד

אין „ק. פ.״ איז פערעפענטליכט א ווייטערדיגע קארעספאנדענץ פון שפאניען, פון בארצעלאנא. וואס איז פערגומען דורך דעם רעגירונגס מיליטער:

„מיר קערען צוריק צום נארמאלען לעבענס־שטייגער. דער שטרייק דויערט נאך אפילו טיילוויז, אבער די ארגאניזאציע „שויץ געגען פאשיזם״ האט ארויסגעגעבען א בעפעהל אויפצונעהמען די ארבייט אין א רייה צווייגען — און עס פונקציאנירט שוין דער טעלעפאן. טעלעגראף. א חוץ דעם, אויב זיי זע־נען נאך נישט צוזאמען, זענען שוין געעפענט די געשעפטען מיט לעבענס־מיטעל, פאפיראסען און א סך קאפעען, רעסטאראציעס. דער צופיהר פון לע־בענס־מיטעל איז געזיכערט, די מערק זענען טאקע, אויף די גאסען מאסען מענשען.

די ארגאניזאציע „שויץ געגען פאשיזם״ האט זיך קאנסטיטואירט אין א שנעלען טעמפא. עס זע־נען אין איהם פערטרעטען פארשטעהער פון דער רע־גירונג און אלע רעפובליקאנישע פארטייען. עס איז געשאפען געווארען א „בירגער - מיליץ״. אונטער דער אנפיהרונג פון קאמענדאנט פערעז פאראזא וועל־כער האט זיך אין דעם בעקאנטען 6. אקטאבער גע־שטעלט אויף דער זייט פון דער קאטאלאנישער רע־גירונג, ער איז דאן פערמשפט געווארען צום ערשט בעטעשדיגט נאך א פערביסענעם קאמף פון אלע פאר־שטעהער פון דער רעפובליק, איז ער א האלב יאהר געזעסען אין דער תפיסה אין קארטאגענא, דאס איז דער פאפולערסטער, דער אמיסטען געשעצטער מענש אין קאטאלאניען. שוין זיין פערזאן אליין איז א גא־רענטיע פון ארדנונג און דיסציפלין אין די רייהען פון דער מיליץ.

מען דארף בכלל פעסטשטעלען, אז דאס גם איז בעוואפענט נישט נאר דער פראלעטאריאט נאר אויך אלע פאלקס - עלעמענטען מיט א ריזיגער צאהל אנ־ארכיסטען — איז אין דער שטאט נישט צו פער־צייכענען קיין שום בארבארישע אקטען, מען זעהט נישט קיין שיכורים, מען קען זיך פיהלען פולשטענ־דיג זיכער, עס פערשטעהט זיך, אז מ׳קען נישט פאראויסזעהן וואס עס וועט ווייטער געשעהן און איך ווייס, אז א סך אויסלענדער זענען אין אנ׳אנדער מיינונג. ווייל ווען עס זענען היינט אנגעקומען אין פארט צוויי פראנצויזישע שיפען בכדי מיטצונעהמען די פראנצויזישע ספארט מאנשאפט וואס זענען אנגע־קומען אויף דער פאלקס־אלימפיאדע, וועלכע איז נישט צושטאנד געקומען האבען א סך פראנצויזישע פאמיליעס, וואס וואוינען שוין פון לאנג אין בארצע־לאנא, פערלאזען שפאניען און צוזאמען מיט זיי א סך שווייצארישע און בעלגישע בירגער.

די שטימונג אין שטאט איז אפילו א רוהיגערע און מען קען אבער נישט זאגען, אז די זאל זיין א פרידליכע. א מניעה דערצו איז דאס בעוואוסטזיין וועגען דער ריזיגער צאהל קרבנות ווי אויך דער פאקט אז דער אויפשטאנד איז נאך נישט אונטער־דריקט אין איבעריגען טייל שפאניען, און אין סארא־גאסא און אין גאנץ אנדאלוזיען רעגירען די פאשיס־טען. עס הערשט נאטירליך די איבערצייגונג אז מיטן מאמענט וואס מאדריד און בארצעלאנא האבען אפגע־שלאגען דעם אנגריף פון די אויפשטענדיגע גענערא־לען, איז דער גורל פון אויפשטאנד שוין ענטשידען. אבער דער קאמף דויערט ווייטער און אזוי לאנג ווי ער איז נישט פערענדיגט פאלען קרבנות. עס פער־גרעסערט נאך די אומרוהיגע שטימונג די ידיעות וואס קומען אן וועגען די שרעקליכע אכזריות פון גענעראל קווייפא דע ליאנא.

עס האבען שוין אנגעהויבען צו ערשיינען די צייטונגען, אבער די קאטאלאנישע רעגירונג האט פער־נומען די רעדאקציעס פון דער פיינדליכער פרעסע און הגם די צייטונגען ערשיינען אונטער דיזעלבע נעמען זענען עס דערווייל רעגירונגס צייטונגען... מיר אלע פערשטעהען דא, אז עס וועט נאך א סך צייט פערגעהן ביז דאס לעבען וועט זיך צוריק נארמאליזירען. און קיינער פון אונז ווייסט נישט וואס פאר א פארם עס וועט אנגעהמען דער שפאנישער מארגען.

אין בארצעלאנא געהט דאס לעבען כמעט נאר־מאל. דער עבר פון די שאסען זענען שוין פולשטענ־דיג פונקציאנירען. וואו נישט וואו ברענט מען נאך [illegible] מיסט וואס מען האט נישט צוזאמענגענומען אין משך פון איניגע טעג, ווי אויך דאס ארויסגע־ווארפענע מעבעל און פאפירען פון די פאשיסטישע קלובען.

אבער וואס קומט פאר אין סאראגאסא, אין וואס־קאן גוארדיא, אין אנדאלוזיען? אין סאראגאסא וואס איז בעהערשט פון די אויפשטענדישע זאל מען האבען קאנצענטרירט שטארקע מיליטערישע אפטיילונגען און א ריזיגען סכום קריגס־מאטעריאל. אפילו די גרע־סטע אפטימיסטען שטעלען זיך נישט פאר, אז מען זאל קאנען פערנעהמען סאראגאסא מיט דעם ביסעל מערטי־דיגער פון דער רעפובליק, וואס זענען גע־שיקט געווארען פון בארצעלאנא. הגם די אנפיהרונג האט איבערגענומען דער קאמענדאנט פערעז פאראז דער נאטשעלניק פון בארצעלאנער מיליץ.

די מצב פון אומזיכערקייט דויערט ווייטער... מיר לעבען איבער א געוואלדיג געשיכטליך געשעהעניש. דאס וואס עס קומט דא פאר קען מען נישט פערגלייכען מיט קיין שום רעוואלוציע. שפאניען איז בולט צוטיילט אין צוויי לאגערען: דאס מיליטער און פאר־שיסטען — אויף איין זייט, דער פראלעטאריאט און רעפובליקאנער — אויף דער צווייטער זייט. דער נצחון פון מיליטער איז נישט וואהרשיינליך. אויב עס וועט זיך נישט אריינמישען אויסלאנד. מיר ווי־לען דא נישט גלויבען אן דער אינטערווענץ אבער עס זענען פאראן נישט ווייניג מענשען וואס זעהען דאס פאראויס מיט דער גאנצער זיכערקייט. איטא־ליענער און דייטשען זענען שוין מאל אנגעגריפען געווארען און הגם מ׳קען דערצעהלט וועגען דעם זיכער א סך מעהר ווי עס איז געווען אויף אנ׳אמת, זאל איטאליען דאך האבען בהעה צו אינטערווענירען.

און ווי אזוי וועט זיך דאן פערהאלטען ענגלאנד? איך ווייס, אז איידער איהר וועט דאס לייענען וועט איהר שוין האבען גענויע אינפארמאציעס, איך שרייב אבער דאס בכדי ארויסצוגעבען די שטימונג, וואס עס הערשען דא. מען דארף נאך צוגעבען אז אזעלכע קלאנגען זענען זיכער פערשפרייט ביי די היגע אויס־לענדער. א סך אויסלענדער פערלאזט טאקע דעריבער בארצעלאנא, ווייל אויב זיי בעאונרוהיגען זיך נישט מצד די שפאניער, קענען זיי אבער אין פאל פון א אינטערנאציאנאלען קאנפליקט, אלץ ערווארטען מצד די איטאליענער און דייטשען.

צווישען די אויסלענדער הויבט זיך אויך אן שטארק צו פיהלען א שטארקען מאנגעל אין געלד, פון אויסלאנד קומט נישט אן קיין שום פאסט, די באנקען זענען געשלאסען, קיינער צאהלט נישט קיין חובות.

אבער חוץ דעם וועגען די לאגע פון די אויס־לענדער מוז איך נאך אמאל בעטאנען אז פערזענ־ליך האב איך נישט געזעהען די קלענסטע געשעהע־נישען, וואס איז שייך מיר אליין, האב איך נישט געהאט די קלענסטע אונאנגענעהמליכקייט. די מאכט, פאלקס־מיליץ, און ארדנונגס־[illegible] בעהאנדלען מיך ממש מיט אויסערגעוועהנליכער העפליכקייט, זיי זע־נען צופריעדען, וואס פרעמדע בעזוכער זעהען וואס עס קומט פאר און ווי אזוי דאס קומט פאר.

אין די קרייזען פון די מעסיגע רעפובליקאנער הערשט א געוויסער געמעסיגטער אפטימיזם. דאס איז נאך מעהר כדאי צו בעטאנען, ווייל די צוקונפט פון די מעסיגע פארטייען איז זעהר נישט קלאר. איצט ווייסט קיינער נישט וואהין די געשעהענישען וועל־לען דערפיהרען און צו די עקסטרעמע ארבייטער־פארטייען, נאך דעם נצחון, וואס זיי וועלען אפהאל־טען — און דער דאזיגער נצחון אויב ער וועט דער־גרייכט ווערען, וועט זיין כמעט אויסשליסליך זייער נצחון — וועלען נאך וועלען געהען האנד־ביי־האנד מיט די בורזשואזע פארטייען. איך האב וועגען דעם גערעדט מיטן בארצעלאנער אדוואקאט, וועלכער גע־הערט צו דער „רעפובליקאנישע ליגע״, דער פאר־טיי פון פרעזידענט אזאנא. ער פערזיכערט, אז קען־נענדיג דעם כאראקטער פון שפאנישען פאלק, האט ער א גוטען גלויבען. דאס שפאנישע פאלק איז איי־גענטליך א קאנסערוואטיווע פאלק, עס וועט נישט וועלען דערטרינקען ווערן אין אנארכיע, אז דער איצ־טיגער קאמף איז א פערטיידיגונגס און נישט אנ־גריפס - קאמף. אז די שפאנישע ארבייטער האבען קיינמאל נישט איבערגענומען א אנגריפס־קאמף. אויסער ווען עס האט זיך געהאנדעלט אין פערבעסערען זייער מאטעריעלער לאגע. דער אדוואקאט איז א־בערצייגט, אז נאכן דערגרייכטען נצחון וועט געשא־פען ווערען א רעגירונג אויף די פריינטליכע יסודות מיט דער בעטייליגונג פון אלע רעפובליקאנישע אר־בייטער־פארטייען״.

די סטראטעגישע בעדייטונג פון דער איטאליעניש־דייטשער דערנעהנטערונג

עס ווערט איצט זעהר א סך גערעדט וועגען א איטאליעניש - דייטשער דערנעהנטערונג. אין א אויסלענדישער צייטונג רעדט ארום א בעקאנטער מי־ליטערישער ספעציאליסט די סטראטעגישע בעדייטונג פון אזא דערנעהנטערונג.

„איניגע מיינען — שרייבט דער מיליטער־פאכמאן, — אז דער „קריגס־פאטענציאל״ פון פראנק־רייך איז זעהר גרויס, שטיצענדיג זיך אויף דעם, וואס זי האט 1,250,000 צוגעגרייטע רעזערוויס־טען, וואס די איטאליענישע דיוויזיעס זענען פער־זעהן מיט דער מאדערנסטער טעכניק, די פוילקען האבען צו 150 מאשינען־ביקסען, מינען־ווארפער, און געגענטאנק־הארמאטען א.א.וו. עס ווערט אונ־טערשטראכען די מאראלישע צוגעגרייטקייט פון די מאסען. דאגעגען שטרייכען אבער אנדערע מיליטער־קריטיקער אונטער די חסרונות פון דער איטאליע־נישער ארמעע און זיי פערזיכערן, אז דער איטאל־יענישער „קריגס־פאטענציאל״ איז נישט גרויס. אי־טאליען האט נישט גענוג תבואה — מען מוז זי אימפארטירען, איטאליען האט איינגאנצען נישט קיין קוילען און נישט קיין נאפט. עס פעהלט איהר זעהר א סך מעטאלען, וואס זענען נויטיג צום קריג, און ענדליך, איטאליען האט איינגאנצען נישט קיין אייזען. אויב מען נעהמט נאך אין אכט, אז דער איטאליענישער פאטענציאל פון כח איז זעהר א קליי־נער, וועט זיך אין דער ווירקליכקייט ארויסווייזען, אז איטאליע איז ווייניג צוגעפאסט צו א לאנ־גער מלחמה.

אבער עס איז זעהר לייכט צו זעהן, אז אין די ארגומענטען „פאר״ און „געגען״ ווערט ווייניג וואס געענדערט אויב מען נעהמט אן די פארמולע אז „איטאליען טרעט ארויס געגען פראנקרייך״.

„איטאליען געגען פראנקרייך״ בעדייט קודם־כל פאר דער פראנצויזישער סטראטעגיע די נויטווענ־דיגקייט אויסצוטיילען א טייל פון מיליטער צום שויץ פון די אלפען אויף דער פראנצויזיש־איטאליענישער גרעניץ. אמת, בכדי צו שיצען די אלפען, וואו דאס מיליטער קען נישט אטאקירען איבער די שנעע־בערג און אייז־בערג און עס בעוועגט זיך נאר אויף בעקאנטע וועגען איז נויטיג פערהעלטנישמעסיג ווע־ניג מיליטער.

א בעקאנטער פראנצויזישער מיליטערישער קרי־טיקער, איז אין דער מיינונג, אז דערצו איז נויטיג נאר איניגע דיוויזיעס. אבער דאך קען אויפ׳ן שלאכט־פעלד נישט זיין קיין איין איבריגער באטאל־יאן. וועגען דעם זאגען עדות די ביישפילן פון דער גרויסער מלחמה: די דאזיגע נישט־איבריגע בא־טאליאנען — 2 קארפוסען, וואס מאלטקע האט איבערגעווארפען קיין מזרח־פרייסען און וואס זיי־ער פעהלען אין פראנקרייך האט געשפילט א אזא בעדייטענדע ראל ביי דער מפלה פון דער דייטשער ארמעע ביי דער מארנע.

„איטאליען געגען פראנקרייך״ בעדייט אין א זעהר קאמפליצירט פראבלעם אויפ׳ן מיטעלענדישען ים. די רייכסטע קוועלען פון רויה־שטאפען און אין מענשען, וואס עס בעזיצט דאס פראנצויזישע קאלא־ניאל־אימפעריום, [illegible] אין 2 הויפט־וועגען: מארסייל — אלזשיר און ברעסט — עקוואטאריאל - אפריקא. פאר דער פראנצויזישער סטראטעגיע איז די זיכערקייט פון די דאזיגע צוויי ים־וועגען א פראגע פון ערשט־קלאסיגער וויכטיג־קייט און די פארמולע „איטאליען געגען פראנק־רייך״ בעדייט אנ׳אומצוויידייטיגע דראהונג דער דאזיגער פערבינדונג אויפ׳ן ים.

ווייטער בעדייט „איטאליען געגען פראנקרייך״ א לופט־בעדראהונג, וועלכע עס אונטערליגען די רייכע שטעט אין דרום־פראנקרייך.

„איטאליען געגען פראנקרייך״ שטעלט אין אונטער א פראגע צייכען די קאמוניקאציע פון פראנקרייך מיט איהרע פערבינדעטע אויף מזרח.

ביי געוויסע בעדינגונגען קען דער איטאליעני־שער פלאט האבען די מעגליכקייט צו אנולירען די רעזולטאטען, וועלכע זענען דערגרייכט געווא־רען אויף דער קאנפערענץ אין מאנטרע — אין דעם טייל זייערן, אין וועלכען עס רעדט זיך וועגען א פרייען דורכפאהר דורך די דארדאנעלען.

„איטאליען געגען פראנקרייך״ — בעדייט אבער אויך גלייכצייטיג „איטאליען געגען דייטשלאנד״ און קען אפילו פערווירקליכען איינעם פון די אינטע־רעסאנטע פראיעקטען, וואס זענען ארויסגעארבייט גע־ווארען דורך דעם דייטשען, עסטרייכישען און איטאליענישען גענעראל־שטאב נאך לאנג איידער עס האט זיך אנגעהויבען די מלחמה — אין פאר־יאהר, ווען עס האט נאך עקזיסטירט דער דרייבונד. לויטן דאזיגען פראיעקט האבען עטליכע איטאליענישע קארפוסע געדארפט געשיקט ווערען צו הילף עסט־רייך דערמיט, אז דאס איטאליענישע מיליטער זאל צוזאמען מיטן עסטרייכישען ארויסטרעטען אין גאליציע און וואהלין. עס פערשטעהט זיך, אז א

(ווייטער זעה 5־טע זייט)

אונווירקזאַמקייט פון דער נאַציסטישער יודען־העצע אין דייטשלאַנד

דייטשע בעפעלקערונג דריקט אויס מאַסענהאַפט איהר סימפּאַטיע פאַר די יודען

פ א ר י ז. (יט"א) „פּאַריזער טאָגעס־צייטונג" פערעפענטליכט א בריוו פון בערלין: צווישען דער בעפעלקערונג בעמערקט זיך א אַלץ שטאַרקערע שטרעמונג געגען דער אויסראָטונג פון די יודען, וואָס ער דריקט זיך אויס נישט נאָר אין א טעאַטראַלער בעציהונג צו דער אָפיציעלער העצע נאָר אַמאָל, אפילו אין סימפּאַטיע פאַר די געראָדפ'טע. אַלס בעווייז ווי שטאַרק עס זענען די ראַדיקאַל אָפּאָזיציאָנעלע שטרעמונגען קענען דינען די לעצטע נומערן פון „שטירמער", בעת פריהער האָט מען דאָרט „געשטעמפּעלט" כמעט אויס־שליסליך איינצעלנע פערזאָנען פאַר זייער סימפּאַטיע צו יודען, ווערען איצט רעגיסטרירט צוליב דעם דאָזיגען „פערברעכען" גאַנצע געגענטן. אין דעם יולי נומער פון „שטירמער" ווערט פאָרגעוואָרפען א מאָס סימפּאַטיע פאַר דער יודישער בעפעלקערונג די איינוואוינער פון די פאָלגענדע געגענטן: גערליץ מאום (שלעזיען), האָנעבורג (מיטעלפראַנקען), בינדאָרף (פראַנקען), וואו „פיל הונדערטער פויערים מאַכען אויסשליסליך געשעפטן מיט יודען". דער איינפאָרמאַטאָר פון „שטירמער" האָט דאָרט בעוויזען צו געפינען גאַנץ ווייניג „ווירקליך דייטשע פּאָליטיק מענטשן".

צווישער 19 טויט - פאַלען — דריי זעלבסטמאָרדען.

סטאַטיסטיק פון די פראַנקפורטער יודען.

ב ע ר ל י ן (יט"א) אין „געמיינדע בלאַט" פון דער פראַנקפורטער יודישער קהלה זענען ערשי־נען א ריהע ציפערן וועגען דער יודישער בעפעלקע־רונגס־בעוועגונג אין פראַנקפורט אין חודש יוני ה.י. אין משך פון דעם חודש זענען געבוירען געוואָרען 5 יודישע קינדער. געשטאָרבען זענען 19 יודען, פון דער צאָהל זענען דריי בעגאַנגען זעלבסטמאָרד. די צאָהל חתונות האָט זיך פערקלענערט פון 20 אין יוני 1935 אויף 15 אין יוני 1936, 5 פערזאָן האָבען פערלאָזען די קהלה און 5 זענען צוריק אריינגעטרא־טען אין דער קהלה.

נייע - בעשטימטע ראַבינער אין בערלין.

ב ע ר ל י ן. (יט"א). די בערלינער קהלה פערוואַל־טונג האָט בעשטימט אַלס נייע קהלה־רבנים דר. אַ־לעקסאַנדער אַלטמאַן, דר. סוואַרסענסקי און ה' מור־מאַם. דר. אַלטמאַן איז א דאָצענט פון בערלינער ראַבינער־סעמינאַר.

חוץ דעם זענען דר. יאָסעף און דר. טויבעס בע־שטימט געוואָרען אַלס פּרעדיגער אין בערלין.

די נאַצי־חיות קענען נישט וואַרטען

פ ר א ג (יט"א) די דייטשע קוועלען פערשפּריי־טען לעצטענס אין אויסלאַנד ידיעות, אַז פאַר דער צייט פון דער אָלימפּיאַדע וועט זיין שטילשטאַנד אין דער יודען־פּראַגע, און אַז „דאָס פאָלק" האָט בעקו־מען א בעפעהל זיך אָבצוהאַלטען פון וועלכע עס איז אַנטי־יודישע ארויסטרעטונגען ביז די אָלימפּיאַדע וועט זיין פערענדיגט. ווי עס שטעלט זיך אָבער ארויס, איז אויך די דאָזיגע מעלדונג פון די נאַצי א ליגען. די נאַצי־חיות קענען נישט וואַרטען ביז איבער דער אָלימפּיאַדע. אַזוי ווערט מיטגעטיילט דער „אוניע פאַר רעכט און פרייהייט", אַז אין פער־שידענע קלענערע שטעט אין העסען זענען לעצטענס פאָרגעקומען פאָרמעלע אַנטי־יודישע פּאָגראָמען. די יודען ווערען עפענטליך בעליידיגט און בעוואַרפען מיט שטיינער. יודישע וואוינונגען ווערען דעמאָלירט. אין אייניגע שטעט ערלויבט מען נישט די יודען זיך בעווייזען אין גאַס ווי נאָר עס ווערט פינסטער. אין איין שטעטעל האָט די פּאָליציי אויפגעפאָדערט א יודישען איינהאַבער פון א קליידער־געשעפט ארויס נעמען פון שויפענסטער די וואַקסענע פיגורען, וועל־כע האָבען אַרישע געזיכטער". די קונים פון יודי־שע געשעפטען ווערען פאָטאָגראַפירט און געשטעלט צום „שאַנד־סלופּ" א. ד. גל.

אַביסעלע קיבי'ץ
(הומאָר פון טאָג)

אַ רב פון אַ קליין שטעטעל האָט זיך געשפּאַרט מיט זיין ווייב, די רביצין, ווער פון זיי איז וויכטיגער.

האָט דער רב געזאָגט:

— הערסט חנה, ווען איך וואָלט נישט געווען קיין רב, וואָלסטו דאָך קיינמאָל קיין רביצין נישט געווען.

האָט די רביצין געענטפערט:

— אָבער זעהסטו דאָס, איך קען זיין אַ רביצין, אפילו אין אַזאַ שטאָט ווי ווילנע, פרוב אָבער דו צו זיין דאָרט אַ רב.

* * *

שרייבט דער רב דעם גט און פרעגט דעם מאַן:

— ווי אַלט זייט איהר?

דרייסיג יאָהר.

— אין פּאַס שטעהט איהר דאָך זעכציג? — האָט דער רב זיך געוואונדערט.

— אַכצעהן יאָהרען האָט מיר מיין ווייב צוגע־נומען.

די חורבנות וואָס א טאָרנאַדאָ־שטורמווינט טוט אָפּ

אין דריי מינוט צייט ווערט עס אַלעם אָפּגעטון. — פאַר די לעצטע צוואַנציג יאָהר זענען אין די פעראייניגטע שטאַטען פאָרגעקומען 2,669 טאָרנאַדאָ־שטורמס, וואָס האָבען אומגעבראַכט 5,246 מענשען און אָנגעטון היזק אויף 230 מיליאָן דאָלאַר

די שרעקליכסטע פון אַלע שטורם־ווינטן זע־נען דער ציקלאָן און דער טאָרנאַדאָ. דער ציקלאָן איז דער ערגסטער פון אַלע אָבער דער זאָנדערבאַר־סטער איז דער טאָרנאַדאָ. דער ציקלאָן טוט אָפּ זיינע חורבנות אויף א ריזיגער שטרעקע — פון 500 ביז 1500 מייל. דער טאָרנאַדאָ טוט עס אויף א קליינעם שטח. ער לאָזט זיך אַראָפּ פון דער הויך אויף דער ערד, און געדויערט נישט מעהר ווי דריי מינוט צייט. אין די דריי מינוט מאַכט ער אָן גרויסע חורבנות. אָבער דאָס מערקווירדיגסטע איז, וואָס דערביי טוט ער אָפּ טשיקאַווע זאָנדערבאַרע זאַכען, ממש וואונדערבאַרע קונצען, וועלכע זעהען אָפּט אויס ווי טריקס און קאַטאָוועסען פון א ריזיגען שוואַרצקינסטלער, א גיגאַנטישען קונצען־מאַכער.

די לעצטע צייט האָט מען אויפגעזאַמעלט סטאַ־טיסטיקס וועגען טאָרנאַדאָ שטורמעס. עס ווייזט זיך ארויס, אַז אין די פעראייניגטע שטאַטען זענען פאַר די לעצטע צוואַנציג יאָהר פאָרגעקומען 2,669 טאָר־נאַדאָ שטורמס, אין וועלכע עס זענען אומגעקומען 5,246 מענשען און ס'איז אָנגעטון געוואָרען היזק אין אייגענטום אויף 230 מיליאָן דאָלאַר. מייסטע פון זיי זענען פאָרגעקומען אין די שטאַטען טעקסאַס, לואיזיאַנאַ, אַרקענזעס, מיזורי, אַלאַבאַמאַ, מיסיסיפּי און טענעסי.

דער גרעסטער טאָרנאַדאָ שטורם איז פאָרגעקו־מען אין יאָהר 1925, אַרום מיזורי, אינדיאַנאַ, אילינאי. 606 פערזאָן זענען אין איהם אומגעקומען.

דער טאָרנאַדאָ שטורם, וואָס איז דאָ נישט לאַנג פאָרגעקומען אין דער שטאָט געינסוויל, איז אויך געווען זעהר א שרעקליכער. ער האָט אַרומגע־נומען א קליינעם שטח, פערהעלטנישמעסיג — דריט האַלבען מייל די לענג און א האַלב מייל די ברייט. דער חורבן איז אָבער דאָרט געווען א ריזיגער. 630 געביידעס זענען צושמעטערט געוואָרען, הונדערטע מענשען זענען אומגעקומען, און דער היזק אין אייגענטום דערגרייכט איבער פינף מיליאָן דאָלאַר.

אַ ציקלאָן טראָגט זיך מיט א געוואַלדיגער שנעלקייט, פינף הונדערט מייל אַ שעה. מ'האָט עס נאָך קיינמאָל נישט אויסגעמאָסטן מיט א וויסענ־שאַפטליכען אינסטרומענט. א טאָרנאַדאָ געהט א סך לאַנגזאַמער, פון פערציג ביז פופציג מייל א שעה. אַז מ'פאָהרט מיט אַן אויטאָמאָביל און מ'־דערזעהט פון ווייטען דעם טאָרנאַדאָ, קען מען נאָך אויספּעיען אָפּצוטראָגען זיך פון איהם. אָבער אויף דעם קליינעם שטח, וואָס דער טאָרנאַדאָ לאָזט זיך אַראָפּ, אַרבייט ער מיט א פיל גרעסערער קראַפט, ווי דער ציקלאָן.

דער טאָרנאַדאָ איז א לאַנגער זייל־וואָלקען, אין דעם דאָזיגען זייל דרעהט זיך דער שטורמווינט מיט א געוואַלדיגער קראַפט און מיט דער שנעלקייט פון 200 ביז 500 מייל א שעה. און אין דריי מינוט צייט איז דער טאָרנאַדאָ פאַרטיג מיט זיין אַרבייט. ער הויבט זיך אויף און טראָגט זיך אוועק.

מ'האָט שוין אויסגעפאָרשט אַ סך זאַכען וועגען די טאָרנאַדאָ שטורמווינטען, וועגען זייערע אייגענ־שאַפטען, זייער גאַנג, שנעלקייט. מ'קען אָבער בשום אופן נישט פערשטעהען ווי אַזוי דער טאָרנאַדאָ טוט אָפּ זאָנדערבאַרע זאַכען, וואונדערבאַרע קונצען, וואָס זענען מאַנכעסמאָל געגען די געזעצען פון דער נאַטור.

א טאָרנאַדאָ האָט איינמאָל צושמעטערט א הויז אויף שטיקלעך, אָבער 1 צימער פון הויז איז פער־בליבען גאַנץ, אַבסאָלוט גאָרנישט געשעדיגט.

עס זענען בעוואוסט פאַלען, ווען פון א טאָר־נאַדאָ זענען צושמאָלצען געוואָרען ציגערלעך, מע־סערלעך, שליסלען אין די קעשענעס ביי מענ־שען. אויטאָמאָבילען זענען ארויפגעשלעפּט געוואָרען און געבליבען הענגען אויף הויכע ביימער. עס טרעפט אַמאָל, אַז דער טאָרנאַדאָ ציהט ארויס שטיקער פון אַלמערס אין הייזער און פון שינדלען אויף דעכער.

אַ טאָרנאַדאָ האָט אַמאָל אריינגעיאָגט א שיי־טעל האָלץ, זעקס אינטשעס די גרעב, אין א ... די שייטעל האָלץ איז דורכגעדרונגען דורכ'ן חזיר, אריין דורך איין זייט און ארויס דורכ'ן צווייטען.

ביי א פאַרמער זענען צוויי עמער מיט מילך געהאַנגען אין א ברונעם, פינף און צוואַנציג פוס טיף, האָט דער שטורמווינט זיי ארויסגעשלעפּט אין דער הויך און פונאַנדערגעשטעלט בעזונדער.

א טאָרנאַדאָ האָט אַמאָל ארויסגעשלעפּט פון א הויז אַן אויוען און איבערגעלאָזען נישט גע־ריהרט א טאָפּ בלומען, וואָס איז געשטאַנען אויף א פּאָליצקע איבער'ן אויוען. אין א צווייטען פאַל האָט דער שטורם אוועקגעשלעפּט די בעטגעוואַנט פון א בעט און נישט געטשעפּעט ס'בעט.

אין נעבראַסקאַ האָט א טאָרנאַדאָ אַרונטערגע־ריסען דעם צווייטען שטאָק פון א הויז, און געטון עס אַזוי לייכט, אַז א וואַנט־זייגער אין אונטער־שטען פלאָר איז זיך ווייטער אָנגעגאַנגען מיט זיין טיק־טאַק, טיק־טאַק, ווי נישט איהם מיינט מען עס.

א טאָרנאַדאָ רייסט אַמאָל אַרונטער די קליידער ביי מענשען און לאָזט זיי הויל־נאַקעט, אָבער ער טוט זיי דערביי קערפּערליך קיין שום שאָדען נישט. אַמאָל פליקט דער שטורם ארויס פיל פעדערען ביי היהנער, אָבער בלויז די פעדערען, ווייטער שעדיגט ער זיי נישט.

ס'האָט שוין נישט איינמאָל געטראָפען, אַז דער שטורמווינט פערטראָגט א קינד פון וויגעלע, זאָגאַר א בהמה, פאַר א מייל ווייט און לעגט עס דאָרט אוועק נישט קיין געשעדיגטע. ס'האָט שוין אויך גע־טראָפען, אַז דער שטורמווינט האָט ארויסגעריסען די האָר ביי א פרוי פון קאָפּ און פערדרעהט עס אין שטריקלעך.

אין א טאָרנאַדאָ, וואָס איז פאָרגעקומען אין מאָנאַט מאי, 1934, אין דער שטאָט אַפּעליקע, איז א בעט מיט א שלאָפענדען מאַן ארויסגעטראָגען געוואָרען אין דרויסען און אוועקגעשטעלט געוואָ־רען אויף דר'ערד אַזוי איידעל און שטיל, אַז דער שלאָפענדער מאַן האָט עס כמעט ווי נישט געפיהלט; ער איז זיך געלעגען רוהיג אונטער'ן קאָלדרע און געשלאָפען. אפשר האָט ער געטראַכט, אַז דאָס איז נישט מעהר ווי א חלום, ווען ער האָט זיך אויפגע־כאַפּט.

נישט רעאַל דער פּלאַן צו קאָלאָניזירען יודען אין קובא

פ ר א ג (יט"א) אין דער הויפּט־שטאָט פון טשע־כאָסלאָוואַקײַ האָט לעצטענס געוויילט דער שטאַאַטס סעקרעטאַר פון קובא לואי מאַשאַדאַ אַרטעגאַ, וועל־כער מאַכט איצט א רייזע איבער אייראָפּע און האָט אין אַ געשפּרעך מיט א צייטונגס־פאַרשטעהער זיך ארויסגעזאָגט וועגען דעם פּלאַן צו קאָלאָניזירען יודען פון דייטשלאַנד אין קובא. דער דאָזיגער פּלאַן, האָט ה' אַרטעגאַ געזאָגט, איז פאַר מיר אַן איבער־ראַשונג. איהם איז נישט בעוואוסט, אַז אַזאַ פּלאַן זאָל איבערהויפּט האָבען פאָרגעלעגט געוואָרען דער רעגירונג פון קובא. לויט זיין מיינונג האָט אַזאַ פּלאַן קיין שום מעגליכקייט צו ווערען פערווירקליכט. עס קאָן נישט זיין קיין רייד צו מאַכען אין קובא א לעבען פון לאַנדווירטשאַפט. חוץ צוקער און אַנאַ־נאַס־פּלאַנטאַציעס, וועלכע ווערען בעאַרבייט דורך נעגער און כינעזער, איז נישט פאַראַן קיין גוטער באָדען פאַר לאַנדווירטשאַפט. פיל אויזגענדער איי־ראָפּעער זענען איצט אין קובא אָהן אַרבייט און פערדינען נישט אויף חיונה.

צו דער מיינונג פון ה' אַרטעגאַ דאַרף בעמערקט ווערען, דאָס איהם איז וואַהרשיינליך נישט בעקאַנט די ענטוויקלונג פון דעם פּלאַן צו בעזעצען יודען אין קובא. עס איז א פאַקט, דאָס דער מיטגליד פון אַמע־ריקאַנער קאָנגרעס וויליאַם סיימאָוויטש האָט ל'יט אַן אויפטראָג פון אַן אַמעריקאַנער יודישער פערזענ־ליכקייט און ל'יט א הסכם פון פּרעזידענט פון די פעראייניגטע שטאַטען רוזוועלט און פיל אַמעריקאַ־נער פּאָליטיקער און אינדוסטריעלע אָפּגעפאָהרען קיין האַוואַנאַ, וואו ער האָט קאָנפערירט מיט דעם מלוכה־פּרעזידענט גאָמעז און מיטגלידער פון דער רעגירונג וועגען דאָס איינוואַנדערען פון דייטשע יודען קיין קובא. פּרעזידענט גאָמעז און די רעגירונג האָבען איינגעשטימט מיט דעם פּלאַן, צוליב וואָס עס האָט זיך אין אַמעריקע געשאַפען א קאָמיטעט פון בעקאַנטע פּערזענליכקייטען מיט'ן בעוואוסטען פילם־אינדוסטריעלער לואי מייער אין דער שפּיץ. דער פּלאַן זעהט נישט פאָר דאָס די איינגעוואַנדערטע יודען זאָלען זיך בעשעפטיגען מיט פּלאַנטאַציע אַרבייטען אָדער אַנדערע קאָלאָניזאַציע, נאָר זאָלען דאָרט אויסנוצען זייערע פאַכמענישע קענטשאַפטען און קאַפּיטאַלען כדי צו ענטוויקלען די אינדוסטריעלע און קאָמערציעלע מעגליכקייטען פון קובא.

אינטערנאַציאָנאַלע אַרבייטס־קאָנפערענץ

פאָדערט אַן ענטגילטיגע לעזונג פון פליטים־פּראָבלעם

ז ש ע נ ע װ א. (יט"א) די אינטערנאַציאָנאַלע אַרבייטס־קאָנפערענץ האָט אויף איהר לעצטער סעסיע אָנגענומען אַ רעזאָלוציע אין וועלכער עס ווערט געפאָדערט, דאָס דער פעלקער־בונד זאָל גע־פינען אַ בעפרידיגענדע און ענטגילטיגע לעזונג פון דעם פּראָבלעם פון דייטשע פליטים.

די רעזאָלוציע איז דורך דעם גענעראַל־סעק־רעטאַריאַט איבערגעגעבען געוואָרען דעם ראַט און די מיטגלידער פון פעלקער־בונד און האָט פאָל־גענדען טעקסט:

נעמענדיג אין אכט, דאָס פאַר דריי יאָהר צוריק האָבען טויזענדער נפשות פערלאָזען דייטש־לאַנד צוליב פּאָליטישע און ראַסען־סיבות.

נעמענדיג אין אכט, דאָס די דאָזיגע געשע־הענישען האָבען געהאַט אַן ערנסטע ווירקונג אין די לענדער אין וועלכע די עמיגראַנטען האָבען גע־זוכט שוץ, און בעזונדערס אין די לענדער, וואָס גרענעצען זיך מיט דייטשלאַנד, וואו עס הערשט אַן ערנסטע עקאָנאָמישע דעפּרעסיע און אין צוזאַ־מענהאַנג דערמיט איז די לאַגע פון אַרבייטס־מאַרק געוואָרען נאָך מעהר פערשאַרפט.

נעמענדיג אין בעטראַכט, דאָס די לעזונג פון פּראָבלעם פון דער אינטערנאַציאָנאַלער דייטשער עמיגראַציע ריהרט אָן די אינטערעסען פון דער אינטערנאַציאָנאַלער אַרבייטער־אָרגאַניזאַציע.

בעט די קאָנפערענץ די רעגירענדע קערפּער־שאַפטען צו געבען אינסטרוקציעס דעם אינטער־נאַציאָנאַלען אַרבייטס־אַמט, נאָכצופאָלגען די לאַגע מיט דער גרעסטער אויפמערקזאַמקייט, די קאָנפע־רענץ דריקט אויס די זיכערע האָפנונג, דאָס די פעלקער בונד־סעסיע פון 1936 וועט אָננעהמען די נויטיגע שריט כדי ענטגילטיג צולעזען דאָס אָנגע־ווערטיגסטע פּראָבלעם.

די סטראַטעגישע בעדייטונג

פון דער איטאַליעניש־דייטשער דערנעהנטערונג

(ענדע פון דער 4־טער זייט)

פערהעלטנישמעסיג קליינע צאָהל מיליטער קען די בעדראָהונג נישט זיין געפעהרליך, אָבער דאָך שפּילט עס אַ געוויסע ראָלע.

און ענדליך די דאָזיגע גאַנצע פּיראַמידע פון די איטאַליענישע מעגליכקייטען ווערט נאָך גע־קרוינט דורך די 300 טויזענד איטאַליענישע סאָל־דאַטען, וועלכע זענען, נישט קוקענדיג אויף דעם, וואָס די מלחמה אין אַביסיניען איז שוין פערענדיגט געבליבען אין אַפריקאַ אויף דער גרענעץ פון סו־דאַן און עגיפּטען און גלייכצייטיג אויף דער גרענעץ פון פראַנצויזישען סאָמאַלי. „איטאַליע געגען פראַנקרייך" בעדייט, אַז מיט דער הילף פון דער דאָזיגער דראָהונג אין סאַמע האַרץ פון דער בריטישער אימ־פּעריע, קען די איטאַליענישע פּאָליטיק נעהמען אויף זיך די פערווירקליכונג פון דעם וויכטיגסטען פּונקט פון נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישען פּראָגראַם, וואָס איז אָנגעצייכענט אין דעם בוך „מיין קאַמף": דער דאָזיגער פּונקט, ווי בעוואוסט, זעהט פאָר, אַז „ענגלאַנד מוז אויסגעשלאָסען ווערען פון דעם שפּיל: ד.ה. צווינגען ענגלאַנד, אַז זי זאָל זיך נישט אריינמישען"...

אַלע ווייסען דאָס און די דייטשען בעהאַלטען עס נישט — אַז דייטשלאַנד בעוואָפענט זיך גע־וואַלדיג, אַז איהרע בעוואָפענונגען וועלען צום סוף פון לויפענדען יאָהר שוין האָבען דערגרייכט, ווי עס בעטאָנט די פראַנצויזישע קריגס־פּרעסע, אַ געוואַלדיגען מאַסשטאַב, און אַז דערמיט ענדיגט זיך נאָך נישט די ווייטערדיגע ענטוויקלונג פון דער דייטשער מיליטערישער קראַפט, אַז זי וועט ווייטער שטייגען אין דעמזעלבען טעמפּאָ אין 1937, אויב עס וועט נישט פאָרקומען עפּעס אומפאָרגעזעהענעס. די דאָזיגע מאַטעריעלע צוגרייטונג קלינגט אַזוי הויך, אַז מען בעמערקט נישט צוליב איהר די מאָ־ראַלישע צוגרייטונג פון די מאַסען — יענע צו־גרייטונג, וועגען וועלכער נאַפּאָלעאָן האָט געזאָגט, אַז דריי־פירטעל איז איהר צו פערדאַנקען און איין פירטעל דער מאַטעריעלער צוגרייטקייט.

דעלעגאַטען פון יוד. האַנדווערקער־פערבאַנד צום יוד. וועלט־קאָנגרעס

וו א ר ש ע. (יט"א). די עקזעקוטיווע פון צענ־טראַלען יודישען האַנדווערקער פערבאַנד האָט אויס־געוועהלט אַלס דעלעגאַטען צום יודישען וועלטקאָנ־גרעס אַהוו. יוסף וויצמאַן, אַהוו. סוריץ, מ. פישער.

עמיגראציע-קוואטע קיין אמעריקא ווערט נישט אויסגענוצט

וו א ר ש ע. (יט"א). אונטערן פארזיץ פון פראפ. ד"ר. מ. פעקער איז די טעג פארגעקומען א פלענאר זיצונג פון דער עקזעקוטיווע פון „יעאס".

דער וויצעפרעזעס פון דער עקזעקוטיווע רעד. מ. טורקאוו האט אפגעגעבן אן אויספירליכען באריכט וועגן זיין רייזע קיין אמעריקע און וועגן זיינע באגעגענישן מיט אנגעזעהענע אמעריקאנער יידישע עמיגראציע טוער.

עס ווייזט זיך ארויס אז די אפיציעלע קוואטע פון יידישע עמיגראנטן פון פוילן און אנדערע אייראפעאישע לענדער אין די פאראייניגטע שטאטן פון דרום אמעריקא ווערט נישט אויסגענוצט צוליב דעם, וואס די אמעריקאנער קאנסולן באזיצן זייערע אפיציעלע אינסטרוקציעס צו געפינען נאר די עמיגראנטן וועלכע וועלן באשטימט נישט פאלן צו לאסט פארן לאנד און פאר דער אמעריקאנער באפעלקערונג, פראקטיש מוז דער ארויספאדערנדער קרוב פון די פאראייניגטע שטאטן צושיקן דעם עמיגראנט גענויע באווייזן אז ער איז פערמעגליך, אזוי אז ער וועט קאנען פולשטענדיג אויסהאלטן דעם עמיגראנט נאכן אנקומען אין לאנד. און דא ליגט דער שווערפונקט ביים ערטיילן די וויזעס אין די פאראייניגטע שטאטן. ווייל די דעציזיע וועגן „פעראקקויט" ליגט פולשטענדיג אין די הענט פון אמעריקאנער קאנסולאט און קיין ספעציעלע געזעץ נארמען זענען אין דער היגזיכט נישט פאראן. בעזונדערס שטעלט זיך דער רעדנער אפ אויף דער ביראבידזשאנער אקציע, וואס ווערט געפירט אין אמעריקע און ווייזט אן דאס אין אמעריקע ווערט אויפן דאזיגן צוועק געזאמעלט פלי געלד און דער איבערצייגונג אז די עמיגראציע פון פוילן קיין ביראבידזשאן האט שוין אנגענומען רעאלע פארמען. די מענטשן וואס פירן די ביראבידזשאנער פראפאגאנדע אין אמעריקע ווייזן בלי ספק ארויס א סך גוטן ווילן, זיי זענען אבער נישט באקאנט מיט דער פראקטישער זאכלאגע און עס איז חנחיבער נויטיג אז דער „יעאס" אלס איינציגע יידישע עמיגראציע געזעלשאפט אין פוילן זאל אין דער דאזיגער פראגע פעראפענטליכן א אויטאריטאטיווע ערקלערונג.

א באריכט וועגן דער לעצטער יידישער עמיגראציע קאנפערענץ אין פאריז גיט אפ דר. מ. פעקער, צו די וויכטיגסטע מאמענטן פון דער דאזיגער קאנפערענץ האט געהערט די פעסטשטעלונג וועגן די גינסטיגע אויסזיכטן אויף א פערגרעסערטער איינוואנדערונג פון אייניגע אמעריקאנער לענדער, ווי אויך דער באשלוס זיך אקטיוו צו פארנעמען מיט דער עמיגראציע קיין ביראבידזשאן. אין דער פאריזער קאנפערענץ האבן זיך באטייליגט פארשטעהער פון אלע יידישע עמיגראציע געזעלשאפטן אין מיטל און צענטראל - אייראפע און דער דירעקטער קאנטאקט פון די דעלעגאטן פון אייניגע לענדער מיט דער ליטונג פון דער עמיגראציע ארבייט אויפן יסוד פון א ברייטע געזעלשאפטליכע באזע. דער „יעאס" אין פוילן האט שוין אין דער ריכטונג אנגענומען געהעריגע שריט. אין די נאהענטסטע חדשים וועלן אין פארשידענע געגענטן פון לאנד דורכגעפירט ווערן די נויטיגע אויפקלערונגס ארבייטן. עס ווערט געפלאנט צו עפענען „יעאס" - אפטיילונגען אין נאך א ריי גרעסערע שטעט.

דעם באריכט וועגן דער טעטיגקייט אין פוילן האט אפגעגעבן דער וויצעפרעזעס פון „יעאס"-ראט דר. א. טארטאקאווער.

א ספעציעלע פראגע וואס איז אין פאריז באהאנדלט געווארן איז געווען דער פארשלאג פון דער דעלעגאציע אין פוילן, וועגן שאפן לייקאסעס פאר אומפערמעגליכע עמיגראנטן.

איבער די באריכטן פון די ה"ה רעדאקטאר טורקאוו און דר. מ. פעקער האט זיך אנטוויקעלט א לעבהאפטע דיסקוסיע אין וועלכער עס האבן אנטייל גענומען די עקזעקוטיוו מיטגלידער פון „יעאס" דר. י. שיפער, אינזש. א. רייז, רעד. לאזאר קאהאן, דר. א. טארטאקאווער, רעד. מ. מאזעס און אנד.

עס ווערן אנגענומען א ריי באשלוסן, צווישן זיי אויך דער, אז די באריהרטע פראבלעמען זאל ברייטער דעבאטירט ווערן אויף דער נאהענטסטער פלענאר סעסיע פון „יעאס"-ראט, וועלכער ווערט צונויפגערופן אין דער ערשטער העלפט פון סעפטעמבער הייאהר. צום סוף ווערט באשלאסן איינשטימיג די אנשליסונג פון „יעאס" צום יידישן וועלט-קאנגרעס און עס ווערט אנגענומען פאלגענדע רעזאלוציע:

„אנערקענענדיג די באדייטונג פון יידישן וועלט קאנגרעס אלס דער רעפרעזענטאנץ פון יידישן פאלק פארן שוץ פון זיינע פאליטישע און עקאנאמישע אינטערעסן צווישן זיי אויך די אינטערעסן פון דער יידישער עמיגראציע באשליסט די צענטראלע יידישע עמיגראציע-געזעלשאפט „יעאס" אין פוילן, זיך אנצושליסן אין דעם יידישן וועלט-קאנגרעס".

1500 יודישע אייזענבאהנער פאר בירא-בידזשאנער געגענט

א שטרעקע פון העכער 3 הונדערט קילאמעטער — פון אבלוטשיע ביז כאבאראווסק — שניידט דורך די ווייט-מזרחדיגע אייזענבאהן די טעריטאריע פון דער יודישער אויטאנאמער געגענט. אויף אט דעם שטיק פון דער אייזענבאהן איז פערהאן א ריי גרעסערע סטאנציעס און ווארשטאטן.

אין די ווארשטאטן פון דער סטאנציע בירא, אין דעפא פון דער סטאנציע אין, אויפ'ן וואקזאל פון ביראבידזשאן, אין דעפא פון אבלוטשיע און אויף דער סטאנציע לאנדאקא — אומעטום ארבייטן שוין ביי היינטיגן טאג פיל יודישע ארבייטענדיגע. אייניגע פון זיי זענען קעסעל-הייצער, אנדערע — שלאסערס, פערהאן אויך קאנדוקטארן, קאסירען, רעמאנט-ארבייטער און אנדערע פראפעסיעס.

די אייזענבאהן איז געווען איינע פון די גרויסע ארגאניזאציעס, מיט וועלכע דער קאמערד האט נישט געהאט קיין שום אפמאך וועגן איינארדענען דארט יודישע ארבייטענדיגע. נישט געקוקט דער-רויף, ארבייטן שוין אויף דער ווייט-מזרחדיגער אייזענבאהן, אויף דעם בעצירק, וואס שניידט דורך די יודישע אויטאנאמע געגענט — העכער צוויי הונדערט יודישע ארבייטער.

מיט א קורצער צייט צוריק האט דער קאמערד געשלאסן אן אפמאך מיט'ן פאלקאמפארקער וועגן איינארדענען היי יאהר אויף דער ווייט-מזרחדיגער אייזענבאהן — אויף דער טעריטאריע פון דער יודישער אויטאנאמער געגענט 1500 יודען. אויף דער אייזענבאהן וועלען ארגאניזירט אנגענומען ווערען יידען אלס קעסעל הייצער, רעמאנט-ארבייטער, קאנדוקטארן און וועג-ארבייטער.

פונ'ם 1-טען סעפטעמבער עפענען זיך קורסען, אויף וועלכע מען וועט צוגרייטען ארבייטער פון פערשידענע פראפעסיעס, אזוינע קורסען וועלען זיין אויף דער דרום-מערבדיגער אייזענבאהן, אויף דער דרומדיגער און סטאלינער.

עס ווערען שוין ווערבירט אויף איבער-קוואליפיצירען אלס קעסעל הייצער: פון קיעווער געגענט 5 פאמיליעס, און 8 יחידים, פון וויניצער געגענד — 9 פאמיליעס און 13 יחידים, פון כארקאווער געגענט — 10 פאמיליעס און 15 יחידים, פון דניעפראפעטראווסקער — 5 פאמיליעס און 5 יחידים, פון אדעסער — 7 פאמיליעס און 13 יחידים און פון מאלדאוויע — 4 פאמיליעס און 6 יחידים.

אלס רעמאנט-ארבייטער פון קיעווער געגענט — 35 פאמיליעס און 25 יחידים און פון וויניצער געגענט — 35 פאמיליעס און 35 יחידים.

אויף די קורסען פון סטרעלאטשניקעס וועט מען שיקען פון קיעווער געגענט 6 פאמיליעס און 1 יחיד, פון טשערניגאווער — 6 פאמיליעס און 7 יחידים, פון דניעפראפעטראווסקער — 5 פאמיליעס און 5 יחידים.

די קאנדוקטארען-קורסען וועלען קאמפלעקטירט ווערען פון איבערוואנדערער, וועלכע קומען אן פון קיעווער, וויניצער און טשערניגאווער געגענט, קיעווער געגענט שיקט 3 פאמיליעס און 35 יחידים, וויניצער — 8 פאמיליעס און 22 יחידים און טשערניגאווער — 7 פאמיליעס און 10 יחידים.

וועג-ארבייטער וועלן געשיקט ווערען פון כארקאווער, דניעפראפעטראווסקער, אדעסער געגענט און פון מאלדאוויע, כארקאווער געגענט ווערבירט 30 פאמיליעס, דניעפראפעטראווסקער — 15, אדעסער — 25 און מאלדאוויע — 10 פאמיליעס.

די איבערוואנדערער, וועלכע וועלן פערענדיגען די צוגרייטונג-קורסען און וועלען דערנאך פאהרען ארבייטען אויף דער ווייט-מזרחדיגער אייזענבאהן ווערען איינגעארדענט אויף זעהר גוטע בעדינגונגען. די איבערוואנדערער אויף דער אייזענבאהן וועלען בעקומען דירות צו איין אדער צוויי צימערען, אפהענגיג פון דער צאהל פאמיליען-מיטגלידער. די יחידים וועלען בעקומען צוזאמען וואוינונגען.

דער פאלקאמפארקער האט זיך פערפליכטעט ארויסצוגעבען די יודישע איבערוואנדערער קיה, ציגען, אויסער דעם וועט יעדער איבערוואנדערער עבזארגט ווערן מיט א שטח ערד אויף א גארטן.

כדי די איבערוואנדערער זאלן קאנען זיך איינשאפען א ווירטשאפט, וועט יעדערען ארויסגעגעבען ווערען זיבען הונדערט רובעל. יחידים בעקומען צו צוויי הונדערט רובעל אויסער דעם בעקומען זיי א ריהע פערגינסטיגונגען: אומזיסטע באהן-בילעטן, בעהייצונג, קליידונג א.אז.וו.

די ווערבירונג פון איבערוואנדערער פאר דער ווייט-מזרחדיגער אייזענבאהן האט זיך שוין אנגעהויבען.

ווער איז דער אנפירער פון דער טעראריסטען-באנדע אין דזשענין

ווי אזוי ארבייטען און לעבען די טעראריסטען

י ר ו ש ל י ם. (יט"א). דער „הארץ" גיט א-בער אינטערעסאנטע פרטים וועגן דעם אנפיהרער פון די אראבישע טעראריסטען און די באנדע פון דזשענין, זיי זאגען אז ער איז פאכרי עפענדי אבדול האדי. ער איז 70 יאהר אלט, זעהט אבער ארויס א סך יינגער און שטאמט פון א מיוחסדיגער משפחה.

פאכרי אבדול האדי האט הינטער זיך א גרויסע „פערגאנגענהייט", דעם גרעסטן טייל פון זיין לעבן האט ער פערבראכט אין טורמעס. שוין אלס יונגער איז ער געווען א גזלן און „געארבייט" צווישן שכם און דזשענין, די טערקישע מאכט האט אים נישט איין מאל ארעסטירט און פערמישפט צו 10-15-20 יאהר טורמע. ער פלעגט אבער שטענדיג בעוויזען נעלם צו ווערן און זיך אויסבעהאלטן אין די בערג און הייליגן פון דזשענין.

דער „הארץ" גיט אויך דאיבער אינטערעסאנטע אינפארמאציעס וועגן די טעראריסטען און דעם אופן פון זייער טעטיגקייט און ארגאניזאציע.

לערך 50 פראצענט פון די טעראריסטען זענען רעליגיעזע קנאים. 20 פראצ. זענען שטאטישע אראבער. 10 פראצ. פערברעכער וואס זענען אנטלאפען פון דער פאליציי. 10 פראצ. שטאמען פון סיריען און עבר-הירדן און 10 פראצ. פון אראבישע קריסטען פון ארום ירושלים. יעדער טעראריסט אידער ער ווערט אנגענומען [illegible], מוז שווערען אז ער וועט נישט פערראטען זיינע חברים אין פאל ווען מען וועט אים כאפען אדער ער וועט פערוואונדעט ווערען, אויב ער וועט נישט האלטן די דאזיגע שבועה וועט ער דערהרגעט ווערען.

ביים אנהויב פון אויפשטאנד האבען די טעראריסטען נישט געהאט קיין סך געווער אחוץ א-אייניגע וואכען שפעטער האבען זיי שוין געהאט א סך געווער, פון וועלכען 80 פראצ. זענען געווען ענגלישע און דאס רעשט דייטשע. די טעראריסטען פאבריצירען אליין קוילען און פערמאגען איצט גרויסע סכומען קוילען, דער פרייז פון די ביקסען איז זעהר געשטיגען. בעת אין „נארמאלע צייטען" פלעגט מען צאהלען פאר א ביקס 3 פונט קאסט היינט א ביקס פון 15 ביז 20 פונט.

קאנצענטראציאנס-לאגער א ערהיילונגס-ארט

י ר ו ש ל י ם. (יט"א). אן אראבער וואס האט בעזוכט דעם אראבישן קאנצענטראציע לאגער אין סאראפאנד, שרייבט אין „הארץ" אז די אינטערנירטע אין דעם קאנצענטראציע לאגער לעבען ווי אויף א קורארט אויפן לבנון. א גאנצען טאג שפאצירען זיי ארום נישט טועגדיג קיין זאך. טאג-טעגליך בעקומען זיי צוקערווארג, גרינצייג, פרוכט און ציגארעטען — דעם „פאלקס מתנה פאר זייערע טוער". וואס עס פעהלט האבען זיי א מעגליכקייט צו קויפען אין קראם. וועלכע עס איז דארט געעפענט געווארען. א גאנצען טאג הערען זיי ראדיא און זינגען לידלעך.

90 פראצ. פון די אינטערנירטע — שרייבט דער אראבער — זענען גאר נישט ראוי צו דעם דאזיגן כבוד. א טייל פון זיי האט מיט א כיוון ארויסגערופען ארעסטירונגען כדי מען זאל זיי אוועקשיקען קיין סאראפאנד אלס רעקלאמע פון נאציאנאליסטען.

Dr. med.
HALTRECHT
ספעציעל-ארצט פאר הויט-, געשלעכטס קראנקהייטען און מענער-שוועכע
האט זיך איבערגעצויגען און נעמט אן
פיעטריקאווער 161 טעל. 245-21
פון 11 פריה ביז 3 בייטאג און פון 7 ביז 9 אווענט
זונטאג פון 8—1 בייטאג.
פאר פרויען א בעזונדער ווארטע-זאל
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצא-פרייזן

ראדיא - ווינקעל

ענגלישע ראדיא - סטאציע געבראכען די טראדיציע

אין משך פון די 13 יאהר זינט די ענגלישע ראדיא-סטאציע עקזיסטירט, איז געווען איינגעפיהרט אז יעדען זונטאג צווישען 6 און 8 אווענד איז די ראדיא-סטאציע נישט געווען טעטיג. אין די דאזיגע שעה'ען זאגען די ענגלענדער יעדען זונטאג תהילים און די ראדיא-סטאציע האט נישט געוואלט זיי אין דעם שטערען. אלץ וואלט גוט געווען, ווען נישט די רעקלאמע, וועלכע האט פערשטאנען, אז די דאזיגע צוויי שעה זענען פאר איהר די וויכטיגסטע און אז גראד דער מאמענט. ווען די ענגלישע ראדיא סטאציעס שווייגען, איז דער פאסיגסטער צו קע-נען רעקלאמירען א פראשעק צו ציינען, זייף צום ראזירען, קאנסערווען, פאפיראסען, און אנדערע ארטיקלען, וואס דער ענגלישער ראדיא האט נישט געוואלט רעקלאמירען אום זונטאג. די ענגלישע סוחרים האבען זיך שנעל פערשטענדיגט מיט די בעלגישע און פראנצויזישע ראדיא-סטאציעס, וועלכע האבען אנגעהויבען לויבען אין דער ענגלישער שפראך די דאזיגע ארטיקלען גראד צווישען 6 און 8 אין אווענד.

צוויי יאהר האט די ענגלישע ראדיא-סטאציע געשוויגען, און די בעלגישע און פראנצויזישע ראדיא-סטאציעס האבען געצויגען פון די דאזיגע ענגלישע רעקלאמעס ריזיגע הכנסות. ענדליך האט די ענגלישע ראדיא-סטאציעס געמאלדען, אז זי רייסט איבער מיט דער דאזיגער טראדיציע און די ראדיא-סטאציע וועט זיין טעטיג אהן שום איבעררייס.

ווער קאן הערען ראדיא בחנם ביזן 1-טען אקטאבער

אינטערעסאנטע פעראָרדענונג פון פאסט - מיניסטעריום

גרויס אינטערעס האט ארויסגערופען ביים ברייטען עולם די וויכטיגע פעראָרדענונג מצד דעם מיניסטער פאר פאסט און טעלעגראף, וואס לויט איהר קאן מען א גאנצען זומער, ביז צום 1-טען אקטאבער הערען ראדיא בחנם, אויב מען וועט זיך פערעגיסטרירען און איינקויפען איינעם פון די קרי-שטאל-אפאראטען „עכא" אדער „דעטעפאן".

ווייזט אויס, אז אין פוילן איז נאך פאראן זעהר א סך מענשען, וואס וואלטען זעהר געוואלט האבען ראדיא-אפאראטען, נאר די מאטעריעלע בעדינגונגען ערלויבען זיי דאס נישט. איצטער, אבער ווען עס מאכט זיך אזא געלעגענהייט, זעהט די זאך אויס אינגאנצען אנדערש: עס איז גענוג צו געהן אין סאמע נאהענטען פאסט-אמט און פאדערען, מען זאל געבען אן אפאראט אויף „דעטעפאן" אדער „עכא"-טרייבלעך. צאהלען דארף מען לגמרי נישט: נישט פאר'ן אבאנאמענט און אפילו נישט קיין ראטע פאר'ן אפאראט. די דאזיגע ראטעס וועט מען דארפען צאהלען ערשט דעם 1-טען אקטאבער. אזוי, א גאנצען זומער קאן מען האבען ראדיא בחנם! וו

אויספיהרליכע אינפארמאציעס וועגען דעם וועלען געבען אל' עפאסט-אמטען גאנץ געדן. די פאסט בעאמטע, וועמען עס איז איבערגעגעבען געווארען די ראדיא-אבטיילונג, ווייסען גאנץ קלאר, אז דער מיט ערפילען זיי א געזעלשאפטליכע מיסיע, וואס דער ציל איהרער איז צו ראדיאפאניזירען גאנץ פוילען.

אזא גוטע געלעגענהייט וועט גאנץ פוילען זיכער אויסנוצען און גרעסער מאכען די נעץ דעטעקטאר-אפאראטען במשך דעם היינטיגען זומער.

די עטער - כוואליעס דינען דער היגיענע

נאך אין יאהר 1880 האט דער ענטעמאלאג הויזער אויפגעוויזען, אז ווערים האבען אזעלכע אבריט וואס א דאנק זיי דערקענען זיי פערשידענע ריחות. ברענגט אבער די צייטונג „לע זשאנאל" א אינטערעסאנטע ידיעה, אז די עטער-כוואליעס האבען פאר די כליערליי ווערים (פליגען, מיקען א. א. — אזא און אזא ריח. אויפ'ן גרונד פון דער דאזיגער ידיעה האט די פריילין גורדאן, וואס ארבייט כסדר אין איהר פאטער'ס ענטאמאלאגישער לאבאראטאריע, אויפגעשטעלט אן אפאראט, וועלכער בעשטעהט פון א ראדיא-סטאציע און פון אספיראטאר, וואס פערשליגט די פערנארטע ווערים. דער פראנצויזישער נאציאנאלער אינסטיטוט פאר סאציאלער היגיענע וויל דערובער אפקויפען די ערפינדונג פון דער פריילין גורדאן און אזוי נאך אונטערנעהמען א אומרחמנות'דיגען קאמף געגען די געפעהרליכע עפידעמיע פערשפרייטער — די פליגען.

די געלעהרטע ארבייטען נאך די דערביי, כדי די ערפינדונג נאך מעהר צו פערפאלקאמען. זאל זיך דאס זיי טאקע איינגעבען, וועלען די ראדיא-כוואליעס באמת ווערען א הילף פאר דער גאנצער מענשהייט.

Dr.
Wołkowyski
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
ספעצ. פאר טריפער, סיפילים און הויט-קראנקה.
בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
נעמט אן פון 8—11 בייטאג און 4—9 אווענט

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

מאנטאג, 3 ט"ו מנחם אב תרצו

אויגוסט
זון-אויפגאנג 4.05
זון-אונטערגאנג 7.21

אונטערהאנדלונגען וועגן איבערנעמען דאס שעכט-הויז דורך דער שטאט

(א) ווי מיר האבן שוין געמאלדען, האט די שטאט-פערוואלטונג שוין אונטערגענומען שריט, כדי צו איבערנעהמען די אויסשליסל כע עקספלואטאציע פונ'ם שטאטישען שעכט-הויז אויף אינזש'ניער סקא 1.

דאס שעכט-הויז געפינט זיך איצט אין פרי וואטע הענט מיט'ן רעכט אויף עקספלואטאציע ביז'ן יאהר 1941.

אין שייכות מיט דער צוגרייטונג צו דער ע־פענונג פון דער פלייש-בערזע ווערען איצט דורך דער מאכט געפיהרט אונטערהאנדלונגען מיט די קאנצעסיאנארען וועגן פריהערדיגען אפצאהלען און אויסקויפען דאס שעכט-הויז.

א חופה פון א זוהן פאר דער לויה פון זייז פאטער

אויף מלינארסקא 2 האט נעכטען פאסירט א זעהר טראגישער פאל, וועלכער האט געמאכט אנ'אונגעהויערען רושם אין גאנץ באלוט.

אין דערמאהנטען הויז האט געוואוינט א געוויסער מענדעל אשכנזי, 56 יאהר אלט. מיט א צייט צוריק האט אשכנזי תנאים געשריבען מיט זיינס א טאכטער און אפגעשמועסט די חתונה אויף נעכטען. פאריגע וואך איז אשכנזי נישט געזונד געווארען, אבער די קראנקהייט איז נישט געווען אזוי שלעכט, וועלכע האט געזאלט פיהרען צום אפלעגען די חתונה, ס'זענען אויסגעשריבען חתונה-קארטען, ס'איז אנגעגרייט געווארען צום חתונה-מאלצייט, און די פראווינצער געסט האבן זיך אנגעהויבען צונויפצופאהרען.

פלוצלינג איז אשכנזי'ס צושטאנד געווארען ערנסט און נעכטען אינדערפריה איז אשכנזי געשטארבען.

מ'האט געפרעגט א שאלה ביים ראבינאט וואס צו טון מיט דער חתונה און מיט דער לויה און דער ראבינאט האט געפסקנט, אז צוערשט זאל פארקומען די חופה און דאן די לויה. אזוי איז אויך געווען. נאך דער חופה, וועלכע איז פארגעקומען אין א טראגישער שטימונג איז דער חתונה-עולם און הונדערטער מענשען פון באלוט אוועק מיט דער לויה פון אשכנזי'ן.

פערענדיגט די לופט-גאז-אנגריף-איבונגען

(א) נעכטען 5 פארטאג זענען אפיציעל פערענדיגט געווארען די 3 - טאגיגע איבונגען געגען לופט-גאז-אנגריפען.

כידוע, האט מען נאכ'ן פרוב אין דער נאכט פון שבת דעם 1 ד.ח. דערווארט נאך איין פרוב, אבער אזא איז נישט פארגעקומען.

ארעסטירט א קעשענע-גנב

(א) נעכטען איז אויף פעטריקאווער 84 געכאפט געווארען ביי דער הענד דער פראפעסיאנעלער טאשען-ציהער איזיק פערעלשטיין - אהן א בעשטענדיגען וואוין-ארט, ער איז ארעסטירט.

קרבנות פון געשלעגען און אנפאלען

(א) פאגאטאאוויע האט נעכטען געהאט, טראץ דעם רעגנען-וועטער א „הייסען זונטאג", און זי האט ערטיילט הילף פאלגענדע קרבנות פון געשלעגען, אנפאלען א. א. וו.

דעם 53-יאהריגען סטרוזש פון זגערזשער 29 פראנציסעק דאבראוואלסקי, דעם 21-יאהריגען טאדעאוש אווגוסטיניאק, די 21-יעהריגע זאפיא מייער, דעם 25-יאהריגען באלעסלאוו בראקאווסקי, דעם 24-יאהריגען וואצלאוו מאדאלינסקי, דעם 46-יאהריגען וואלענטי מילאש, אנאסטאזי אפער-רינסקי, וויקטאר נאוואק, מיעטשיסלאוו שטאק, באהדאן סענקאווסקי, העלענא שישינסקא, א. א.

מארגען—גרויסע פאלקס-פערזאמלונג

אין פילהארמאניע-זאל מיט'ן אנטייל פון יצחק גרינבוים

מארגען קומט קיין לאדז דער מיטגליד פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע אין ירושלים, ה' יצחק גרינבוים, וועלכער איז זייט איינינע וואכען אין פוילען.

אין צוזאמענהאנג מיט'ן בעזוך פון חשוב'ן גאסט קומט פאר מארגען אווענד אין פילהארמאניע זאל א גרויסע פאלקס-פערזאמלונג אויף וועלכע ה' גרינבוים וועט ארויסטרעטען מיט א רעדע וועגן דער איצטיגער לאגע אין ארץ-ישראל.

פערזאמלונג פון די ארבייטענדע אין די שטאטישע ווארשטאטען

(א) אין די שטאטישע ווארשטאטען אויף פושעיאזד 25 איז פארגעקומען אנ'אלגעמיינע פערזאמלונג פון די ארבייטער אין די דאזיגע ווארשטאטען, אויף וועלכער די דעלעגאטען פון די פראפעסיאנעלע פעראייניגען האבן אפגעגעבן בעריכטען וועגן דעם פערלויף פון די ביז-איצטיגע אונטערהאנדלונגען מיט דער שטאט-פערוואלטונג מכוח'ן שליסען א קאלעקטיווען אפמאך און פעסטשטעלען די ארבייטס- און לוין-בעדינגונגען.

אין רעזולטאט פון דער נעכטיגער פערזאמלונג איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז אויב די שטאט-פערוואלטונג וועט אויף דער מארגענדיגער קאנפערענץ נישט נאכגעבען די ארויסגעשטעלטע פאכטדלאטען — זענען די ארבייטער גרייט אנצוהויבען א שטרייק אין שוץ פון זייערע אינטערעסען.

פאלשע 5-פער און 1-סער זל.

(א) אין פערקעהר האבן זיך לעצטענס געוויזען א פך פאלשע פינפער זלאטעס (מיט'ן בילד פון מארשאל פילסודסקי) און איינסער זלאטעס.

די פאלסיפיקאטען איז לייכט צו דערקענען.

פאליציי האט פעראָרדענט אנ'אבסערוואציע.

איבערגעלאזט אויף הפקר

(א) אנ'אומבעקאנטע פרוי איז נעכטען געקומען צו א געוויסער אידא דווראטשעק אין שטוב אריין אויף דער יודעפאווסקא גאס (כאיני) בעת יענע איז נישט געווען אינדערהיים, איבערגעלאזט ביי איהר 4 קינדער אין דעם עלטער פון 2 חדשים ביז 2 יאהר און איז אליין נעלם געווארען.

די קינדער זענען אריבערגעשיקט געווארען אין דערציהונגס-הויז.

פערשוואונדען געווארען

(א) די 14-יאהריגע העלענא זשימאווסקא (פיאסעטשנא 15) איז דעם 20 יולי ה.י. ארויס פון שטוב פון איהרע עלטערען און האט זיך לעת עתה נאך נישט צוריקגעקעהרט.

פאליציי זוכט זי.

Dr. med. H. LUBICZ

צוריקגעקעהרט

ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען

צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעלעפאן 141-32

עמפאנגס-שעה'ן 8-10, 12-2 און 5-8 אווענד.

טעאטער „ראזמאיטאשטשי" דיר. דוד צעלמייסטער

גאסטשפילען פון

פסח'קע בורשטיין

היינט, מאנטאג, 9,15 אווענט

צו בילליגע פרייזען פון 54 גר. ביז 2 זל.

„אחתונה אין שטעטל"

מיט'ן אנטייל פון: באדיא קארעני און יעקב פישער

אין א געקליבענעם אנסאמבל. דיר. דוד ביינעלמאן.

אכטונג! דאס טעאטער איז ספעציעל ווענטעלירט.

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער

פון דער פראווינץ

(פון אונזערע קארעספאנדענטען)

קאַרסאַוו.

דארט, וואו קריסטען לעבען זיך בשלום און ארבייטען צוזאמען מיט יודען הערשט מזל און ברכה — אזוי האט געזאגט א גלח אין א טאאסט אויף א באנקעט לכבוד א יוד.

פארהאן אין אזארקאוו א פוילישער פאבריקאנט א געוויסער ראשינסקי. ביים דאזיגען ראשינסקי איז שוין זייט א רייהע יאהרען בעשעפטיגט אלס ליטער פון דער אפטיילונג דער היגער יוד גאלדשטיין.

דער דערמאנטער גאלדשטיין איז א גאר פעהיגער און ענערגישער מענש און דערצו צייכענט ער זיך אויך אויס מיט זעלטענער פאכמאנישקייט. א דאנק די אמביציעזע איינגעשאפטן זייער איז אים טאקי געלונגען אוועקצושטעלען זיין שעפ'ס געשעפט אויף א גאר הויכער מדרגה.

ראשינסקי פערשטעהט ווי אפצושאצען גאלדשטיינ'ס פערדינסטען. נישט איינמאל האט מען שוין געפרובט פון פערשידענע זייטען אויף איהם ווירקען, אז ער זאל דעם יוד משלח זיין און זיין ארט בעזעצען מיט א קריסט. ראשינסקי האט זיך אפגעזאגט פון די אלע פאטריאטישע עצות אויסגעלאכט.

אנימאלט איז ראשינסקי אהיימגעקומען פון א לענגערער קוראציע. זיינע קרובים האבן לכבוד דער גוטער שעהניש איינגעארדענט א פרעהליכען באנקעט, אויף וועלכען ס'זענען געווען פערזאמעלט די פני פון שיינע פערזאן פון דער סביבה און די גלחים פון אלע שכנות'דיגע פאראפיעס אויפ'ן דריטען באנקעט פון ראשינסקי'ן און זיין בני בית איז אויך געקומען גאלדשטיין.

דער אזארקאווער עלטסטער גלח האט געהאלטען פאר די געסט א גרויסע רעדע, אין וועלכער ער האט אויך דערמאנט ה' גאלדשטיינ'ען, לויבענדיג זיינע ערליכע, איבערגעגעבענע ארבייט און גרויסע לייסטונגען פאר דער ענטוויקלונג פון דער אונטערנעהמונג און ממילא אויך פון חנר אינדוסטריע און וואוילשטאנד פון לאנד און איז געקומען צום פאלגענדען אויספיהר.

דארט, וואו ס'הערשט שלום און צופרידענהייט פון יודען מיט קריסטען איז פארהאן מזל און ברכה.

די רעדע האט געמאכט אויף אלעמען א טיפען איינדרוק.

ש. ש.

קאלושקי

דער פאליציי - קאמענדאנט דערלאזט נישט די ארטיגע ענדעקעס צו פראווען זייערע כוליגאנישע שטיק. פערמסר'ן זיי איהם, אז ער איז איבערגעקויפט פון יודען

דער קאמענדאנט פון דער היגער פאליציי וואך בעזיצט א שארף געפיהל פאר ארדנונג און גערעכטיגקייט, האט דא טאקע נישט די ענדעקישע כוליגאנערע קיין שליטה נישט, באלד ווי זי הויבט נאר אן די ערשטע שריט פון איהר מיאוס'ער ארבייט, שטויסט זי זיך גלייך אן אויף א הארטנעקיגען ווי דערשטאנד מצד'ן דערמאנטען פאליציי-קאמענדאנט.

דערפאר איז ער טאקע בעליבט ביי חנר ארטיגער יודישער און אפילו אויך ביים בעסערן טייל פון חנר קריסטליכער בעפעלקערונג.

אין חנר זעלבער צייט איז דער דערמאנטער קאמענדאנט, ווי א שפין אין די אויגען ביים ענדעקישען געזינדעל. כל ערליי תחבולות האבען זיי שוין אונטערגענומען בכדי דעם קאמענדאנט אומשעדליך צו מאכען. די בעמיהונגען זענען אבער זיי נישט געלונגען.

לעצטענס זענען זיי געפאלן אויף א טייוולאנישער המצאה. זיי האבען דערלאנגט אויפ'ן קאמענדאנט א מסירה צו דער העכערער מאכט, אז ער נעמט נעהאלט פון יודען בכדי זיי צו בעשיצען.

אין שייכות דערמיט איז אונטערגענומען געווארען אנ'אויספארשונג. אלע היגע יודען, אפילו קינדער און זקנים — זענען אויסגעהערט געווארען.

מ'האפט, אז אויך דאס מאל וועט די „נאראדאווע" אקציע האבען דעמזעלבען דערפאלג ווי די פריהערדיגע.

א קאלושקער

קיין ארץ-ישראל

גרופענווייז און אינדיווידועל.
ביליגע פרייזען. גוטע בעדינגונגען.
פינקטליכע בעהאנדלונג.

אויספלוג קיין

יוגאסלאוויען און אונגארן

אויסלענדישע הנחה-און קורעציע-פעסער.
פארשטעהערשאפט פון „אינטוריסט"
אויספלוגען און רייזעס קיין רוסלאנד.
ברענגען קרובים פון רוסלאנד קיין פוילען

אינפארמאציעס ערטיילט

דאס יודישע רייזע-ביורא

Union Lloyd

Piotrkowska 42, tel. 107-87.

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע דעם 14 אויגוסט

(א) דעם 14 ד. ח. אמטירט אין לאקאל אויף פיעטריקאווער 165 א צוגאב-פאבאר קאמיסיע פאר פ. ק. או. לאדז-שטאט 1.

עס דארפען זיך מעלדען די פאבאראוצעס פון יאהרגאנג 1915 און עלטערע, וועלכע האבען זיך לעת עתה נישט געשטעלט צו דער איבערזיכט, האבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-דינסט און וואוינען אויפן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9, און 11 קאמיסאריאטען און האבען בעקומען אויפפאדערונגען פון דער סטאראסטווע.

גרויסער צוזאמענפאהר פון ענדעקעס אין לאדז

דעם 15 אווגוסט ה. י. וועט אין צוזאמענהאנג מיט'ן „נס ביי דער ווייסעל" פארקומען אין לאדז א גרויסער צוזאמענפאהר פון דער ענדעציע.

אפשפארונג ביי די שטאט-ראט-וואהלען

(א) ווי מיר האבען שוין געמאלדען, האט די שטאט-פערוואלטונג בשעתו בעשטימט אין בודזשעט 100,000 זלאטעס אויף אדורכפיהרען די שטאט-ראט-וואהלען.

אזוי-ווי די שטאט-פערוואלטונג יוענדעט אן די ווייטגעהענדסטע אפשפארונגען, וועט די דאזיגע סומע נישט אינגאנצען אויסגעגעבען ווערען, און זי וועט איבערגעטראגען ווערען אויף אנדערע הוצאות-פאזיציעס.

ארעסטירט שמוגלערס

(א) די גרעניץ-וואך האט אויפן שטח פון וולוינער קרייז ארעסטירט צוויי בעקאנטע שמוגלערס ביים אריבערפיהרען אין אנ'אויטא א גרעסערען טראנספארט סאכארין.

עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז די צוויי ארעסטירטע זענען מיטגלידער פון א ברייט-פערצווייגטער שמוגלער-באנדע.

צוליב דעם וואויל פון דער אויספארשונג ווערען זייערע נעמען נישט אנגעגעבען.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען: ל. שטעפקע (לימאנאווסקיעגא 37), ש. יאנקעלעוויטש (אלטער מארק 9), מ. סטאניעלעוויטש (פאמארסקא 91), א. פארקאווסקי (זאוואדזקא 45), ב. גלוכאווסקי (נארוטאוויטשא 6), ס. האמבורג (גלובנא 50), ל. פאוואווסקי (פעטריקאווער 307).

Dr. med.

Sadokierski

כירורג פון צייהן און יאסלעס

Piotrkowska 164 tel 114-20.

דעם זוהנ׳ס נקמה

טראַגעדיע אוז פאַמיליען־פּלאָנטער מיט שפּאַנענדע פּאַסירונגען, וואס האט זיך אנגעהויבען אין לאָדז און פערענדיגט אין אַמעריקא

— 11 —

א מאָרנע בעגעגעניש

באָריס האָט געבראַכט מיט זיך קיין אַמעריקא א גרויסע סומע געלד און האָט זיך באלד גענומען צו מסחר, ער האָט אַריבערגעבראַכט לאָדזער סחורות קיין ניו־יאָרק און האט דערביי שעהן פּערדינט. פּערעלע האָט זיך אויפגעהאלטען ביי איהם אין הויז צוזאַמען מיט זיין טאָכטער. זי האָט אפילו געוואָלט געהן ארבייטען, אָבער ער האָט זי נישט געלאָזט.

באלד ווי ער איז געקומען אהער האָט ער גענומען זוכען משה׳לען, זיך געפרעגט ביי בעקאנטע געגאנגען צו לאָדזער אָרגאניזאציעס, אָבער קיינער האָט פון משה׳לען נישט געוואוסט. ער האָט געבעטען בעקאנטע, אז זיי זאָלען איהם אויסגעפינען, אבער עס זענען אוועק חדשים און קיינער האָט פון איהם נישט געהערט.

באָריס האָט אבער דערווייל ארויסגעוויזען פיל געטרייטשאַפט צו פּערעלען: ער האָט געוואָלט בערוהיגען זיין געוויסען און גוט מאכען דאָס וואס ער האָט קאַליע געמאכט. ער איז מיט איהר אָפט געגאנגען אין טעאַטער אַריין און האָט בכלל זיך בעמיהט איהר צו פערשאַפען פּערגעניגען. עס איז געקומען אַזוי ווייט, אַז פּערעלע פלעגט איהם אויפמערקזאם מאכען דערויף, אַז ער קוקט אויף איהר פונקט אַזוי ווי ער וואלט געווען איהר חתן. דערויף פלעגט באָריס איהר ענטפערען, אַז ער פערנעמט נאר צייטווייליג דעם פלאץ פון איהר חתן, ביז משה׳לע וועט זיך אָפּזוכען.

פּערעלע, פון איהר זייט, איז אויך געוואָרען צוגעבונדען צו איהר אָנקעל. זי האָט איהם אָנגעהויבען בעסער צו פערשטעהען און זי האט אהיים געשריבען צו איהרע עלטערען, אז דער אָנקעל באָריס בעהאנדעלט זי ווי א פּרינצעסין און זי פיהלט זיך זעהר גליקליך. דאָס האט די עלטערען אין דערהיים שטארק דערפרעהט. זי האט זיי אויך געשריבען, אַז זי וועט רעדען מיט׳ן אַנקעל וועגען אריבערברענגען קיין אמעריקא זיי, איהרע עלטערן, אָבער דערווייל איז נאָך צופריה וועגען דעם צו רעדען.

אַזוי איז אריבער כמעט א יאהר. אָבער איינמאָל האָט פּאסירט אַן אויסערגעוועהנליכע זאך.

פּערעלע האָט שטארק ליב געהאט צו געהען אין יודישען טעאַטער.

נאכ׳ן ערשטען אקט, ווען ס׳איז געוואָרען ליכטיג אין טעאַטער, האט פּערעלע זיך ארומגעקוקט און פלוצים דערזעהען מיט דריי רייהען ווייטער — משה׳לען. זי האָט ארויסגעלאָזט א קוויטש, אַז אלע אין טעאטער האבען זיך דערשראקען.

באָריס האט זיך אויך דערשראקען, אָבער זי האָט באלד א געשריי געטון נאך אמאָל: „משה׳לע!" און זיך געלאזט לויפען אהין, צום פלאץ וואו ער איז געזעסען. באָריס איז באלד נאכגעלאָפען. משה׳לע האָט איהר אויך באלד דערקענט און איז ארויס צו איהר. די געשרייען און די געוואלדען און קושענישען פון ביידע יונגע מענשען ווי אויך פון משה׳לען מיט׳ן פאטער, האָבען מיט זיך פאָרגעשטעלט א פיל שטארקערע סצענע, ווי די וואס מען האָט ערשט געהאט אפגעשפּילט אויף דער ביהנע. זיי האבען איצט שוין מעהר קיין געדולד נישט געהאט צו דער פּיעסע און זענען צוזאמען ארויס פון טעאטער. אלע דריי זענען אוועק אין א רעסטאראַן צו רעדען און פייערען די בעגעגעניש.

משה׳לע וויל נישט וואוינען מיט זיי צוזאַמען

נאכדעם ווי די געמיטער האָבען זיך שוין בערוהיגט און די ערשטע פרייד איז אַריבער, האָט משה׳לע דערצעהלט זיין פאָטער און פּערעלע׳ן אַלץ וואס ער האָט איבערגעלעבט. משה׳לע האָט שוין געוואוסט פון פאָטער וועגען פּערעלע׳ס קראנקהייט. דער פאָטער האָט איהם אויך געהאט אָנגעזאָגט נישט צו שטעלען איהר קיין פראגען וועגען דעם.

דער פאָטער האָט איצט פערלאנגט פון משה׳לען, אז ער זאָל געהען וואוינען מיט איהם צוזאַמען. אבער משה׳לע האָט נישט געוואלט. דער פאָטער האָט דאָס נישט געקענט פערשטעהען. אָט האָט ער ערשט דערצעהלט ווי שטארק ער האָט געבענקט נאָך פּערעלע׳ן און ווי גליקליך ער איז איצט, ווען ער האָט איהר געטראָפען, היינט פאר וואס זאל ער נישט וועלען זיין צוזאמען מיט זיין פאָטער, וואו עס געפינט זיך אויך פּערעלע?

ווען פּערעלע האָט נישט געהערט, האט דער פאָטער איהם געשטעלט די פראגע. משה׳לע האָט איהם דערווייל קיין בעשטימטען און צופרידענשטעלענדען ענטפער נישט געגעבען.

אבער נאָך עטליכע טעג האָט דער פאָטער פערשטאנען פארוואָס משה׳לע וויל נישט וואוינען מיט זיי צוזאמען. האט דער פאָטער בעשלאסען צו האבען אַן אָפענעם געשפּרעך מיט משה׳לען פאר פּערעלען אין די אויגען, און איהם געגעבען א פאָרציע מוסר.

— משה׳לע — האָט דער פאָטער צו איהם געזאָגט — דו פיהרסט זיך עפּעס גאָר נישט פיין אויף אין אמעריקע. האָסט זיך ארייגעלאָזט אין טרינקען, דענקסטו, אַז דאָס איז א תכלית פאר אַ יונגען מענש ווי דו? וואס ווילסטו זיין א שיכור, וואס וואַלגערט זיך ארום אין די גאסען?

משה׳לע האָט זיך פערענטפערט, אַז דאָס איז דערפאר וואס ער האָט זיך לעצטענס צוגעוועהנט צו טרינקען. ער האָט אָנגעהויבען צו טרינקען, כדי צו פערגעסען זיין בענקשאפט צו פּערעלען. ער נעמט אויף זיך נישט צו טרינקען מעהר.

פּערעלע האָט איהם ארומגעכאַפּט און געקושט פאר די ווערטער.

אבער משה׳לע איז שוין נישט געווען דערזעלבער וואס פריהער. ער האָט זיך נישט געקענט מעהר אָפּזאגען פון א גלעזעל משקה און האָט דעריבער אויסגעמיטען צו טרעפען זיך מיט פּערעלען. ער האָט איהר נאר געזעהען בלויז זונטאג. פון שבת־צו־נאכט האָט ער זיך געהיט נישט צו טרינקען.

עס איז אויפגעקומען די פראגע וועגען א תכלית. משה׳לע האָט ערקלערט, אַז ער קען נישט פועל׳ן ביי פּעסעלען צו נעמען א גט. זי אַליין וואלט שוין אפשר יא איינגעגאנגען צו גט׳ן זיך, אבער זי האט דארטען א פעטער, וועלכער האָט אויף איהר א שטארקען איינפלוס און ער דערלאזט עס נישט, ביידען ער זאל איהר געבען א גרויסע סומע געלט. ער האָט אויך ערקלערט, אַז ער וועט [illegible] פאָהרען קיין אנטווערפען צו זעהען וואס ער קען דאָרטען אויפטון.

אין עטליכע וואכען ארום איז משה׳לע טאקע אפגעפאָהרען קיין אנטווערפען, וואו ער האָט פערבראכט עטליכע חדשים. ווען ער איז צוריקגעקומען האָט ער ערקלערט, אַז דערווייל האָט ער גארנישט אויפגעטון.

משה׳לע האָט אימפּאָרטירט סחורה פון אנטווערפען און אנדערע ערטער. ער האָט געקענט גוט דעם פאך און האָט פערדינט שעהן געלד. אבער צוויי אייגענשאפטען האָבען זיך ביי איהם וואס אמאָל מעהר אנטוויקעלט, וואס זענען געוואָרען פאר איהם אנ׳ערנסטע געפאהר: די נייגונג צו טרינקען און א שטארקער חשק צו וואנדערען, צו טרעמפּעווען. עס איז איהם שווער געווען איינצוזיצען עטליכע חדשים אין ניו־יאָרק. ער האָט געמוזט האלטען אין איין פאהרען.

באָריס איז געווען זעהר פערצווייפעלט. ער האָט בעשלאָסען צו בעהאלטען די גאנצע זאך פון פּערעלע׳ן, אָבער ער האָט אַליין נישט געוואוסט וואס צו טון, ער האָט יענעם נאכמיטאג א לאנגע צייט געשפּאנט אין די גאסען און געזוכט [illegible] עצה צו דער לאגע, אָבער ער האָט נישט געזעהען קיין איין ליכטיגען שטראַל און נישט געוואוסט וואס צו טון.

(ווייטער מאָרגען)

שטאַט־טעאַטער
שרודמיעסקא 15
טעלעפאן 101-16

לעצטע פארשטעלונגען!
היינט, מאנטאג, 9.15 אָוונט
אידא קאמינסקא
מיט איהר געקליבענעם אנסאמבל
„מאדאם X"
יעדער מוז דאס זעהן!
איילט אייך צו די לעצטע פארשטעלונגען.
בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון שטאַט־טעאַטער

אויספלוגען קיין
יוגאסלאוויען,
בולגאריען,
רומעניען
די אנטיילנעהמער האָבען דאָס רעכט ארויסצופיהרען ביז 1000 זל.
אינדיווידועלע און גרופען־רייזעס.
אויספלוג קיין גדיניע
דעם 13–16 אויגוסט.
איינשרייבונגען נעמט אָן
„אָרבּיס" פּיעטריק. 18,
טעל. 249-33 און 249-40.

חמשה עשר באב

דער שעהנסטער פון אלע ימים־טובים

צד די פערגעסענע יודישע ימים־טובים, אויב מען קאָן זיי אזוי רופען, געהערט אויך דער היינטיגער טאָג, דער פופצענטער אין יודישען חודש אב אָדער ווי ר׳איז בעקאנט אלס **חמשה עשר באב**.

דער פופצענטער טאָג אין אב, איז א יום־טוב, וואָס האָט נעבעך קיין מזל נישט.

ווייל אמאָל איז דער פופצענטער טאָג אין אב געווען דווקא איינער פון די צוויי שענסטע יודישע ימים־טובים, און אַזוי זאָגט אויך די גמרא:

„עס זענען נישט געווען ביי יודען אַזעלכע שעהנע ימים־טובים, ווי חמשה־עשר באב און יום־כפורי".

איז יום־כפור געבליבען ביי אונז א טאָג פון וויינען און פאסטען און חמשה עשר באב איז אינגאנצען פערגעסען געוואָרען.

אזא מזל האָבען זיי, אונזערע שעהנסטע ימים־טובים!

און די שיינקייט פון דעם היינטיגען יום־טוב, פון חמשה עשר באב, שילדערט די גמרא אזוי:

אין דעם טאָג פלעגען די יודישע טעכטער צוזאמענקומען אין די ווייגגערטנער טאנצען. אלע זענען געגאנגען אין ווייסע קליידער, אלע איינפאך. די טאָכטער פון דעם קעניג פלעגט באָרגען איהר קלייד פון דעם כהן גדולים טאָכטער און יענע פלעגט איהר קלייד באָרגען פון דער טאָכטער פון דעם קלענערען בעאמטען, און אזוי האָט יעדע געבאָרגט איהר קלייד פון דער נידעריגערער פון זיך.

רייך און אָרים — אלע האָבען געטראָגען געבאָרגטע קליידער, און דאָס איז געטון געוואָרען פאַר דעם צוועק, אז דאָס אָרימע מיידעל זאָל זיך נישט שעהמען צו באָרגען פאר זיך א קלייד פאר דעם גרויסען טאנץ־טאָג.

האָבענ זיי לוסטיג און פרעהליך געטאָנצט אַלע צוזאַמען, די רייכע און די אָרימע, און פון אַלע זייטען האָבען געשטראָמט די בחורים, וואָס זענען געשטאַנען אין שידוכים און זענען געקומען יעדער אויסצוקלויבען פאר זיך א כלה.

און טאנצענדיג האָט יעדעס מיידעל געזונגען איהר ליד, אין וועלכען זי האָט אַרויסגעבראַכט איהרע מעלות, האָט איינע געזונגען וועגען שעהנקייט, א צווייטע וועגען יחוס און א דריטע, וועלכע איז געווען אפילו נישט קיין שעהנע און נישט קיין יחסנ׳טע, האָט אויך געזונגען איהר ליד. וואָרים קיין מענש ווערט דאָך נישט געבוירען מיט גאָלע חסרונות. יעדער מענש, און איבערהויפּט נאָך א מיידעל, בעזיצט געוויסע מעלות, פאר וועלכע זי קאָן געפעלען ווערען.

אזוי, אומגעפעהר, שילדערט די גמרא די פרעהליכקייט פון חמשה עשר באב, און עס איז דערפאַר קיין וואונדער נישט, וואָס דער טאָג איז בעטראכט געוואָרען פארן שענסטען יום־טוב. עס איז געווען דער טאָג פון גלייכהייט. דער טאָג פון שטילע האָפנונגען, דער טאָג פון יוגענדליכער פרייד, ווען מאסען שידוכים זענען אויסגעפירט געוואָרען, כאָטש מיר האָבען נישט וועגען דעם קיין סטאַטיסטיק.

די דאָזיגע עפענטליכע טאַנץ־ פייערליכקייטען אין די וויינגערטנער פון ארץ ישראל זענען געגעבען געוואָרען יעדען פופצענטען טאָג אין אָב פאר די אלע יאָהרען פון דער צווייטער יודישער מלוכה און זיי שטאַמען, ווי עס ווייזט אויס, פון די עלטסטע צייטען פון דער יודישער געשיכטע.

ביי אונז האָט דער טאָג פערלוירען זיין אַמאָליגען בעדייט.

ר. איזראעל

אויסגעלייטערטע נשמות

סענסאציאנעל שפּאַנענדער ראמאן פון יודישען לעבען

8

פאר דעם פריץ בארטקאָווסקי איז דאס איצט געוואָרען דער איינציגער לעבענס־ציל, ער מוז דערגעהען וואס דאָ טוט זיך און פארוואָס מאריאן האָט אויפגעהערט יאגען אויף איהם, אויך דער אנטייל פון דער באבע איז בארטקאָווסקי׳ן נישט געפעלען געוואָרען. זי האָט עפּעס צופיל זיך בעמיהט, אַז אויף אימיצען זאָל אַרויפגעוואָרפען ווערען די שולד פאר דעם מארד פון מארילא און איהר קינד, אַזוי האנדעלט נאר א מענש, וועלכער האָט נישט קיין ריין געוויסען.

בארטקאָווסקי האָט נישט לאנג אפגעשלעפּט און באלד אוועק זיך צו זעהען מיט דער באבע.

— די דאָזיגע מרשעת מוז זיכער עפּעס וויסען אין דעם דאזיגען ענין און מ׳דארף עס פון איהר ארויסבעקומען האָט בארטקאָווסקי זיך געטראַכט.

דער פריץ האָט זיך ארומגעדרעהט אין דארף און געזוכט א געלעגענהייט זי צו זעהען מיט דער באַבע. דאָס איז איהם אויך געלונגען, ווען ער איז ארויף אויף דעם אונענדליך גרויסען און ברייטען פעלד, אויף וועלכען ס׳האָבען געארבייט צעהנדליגער ארבייטער און אַרבייטערינס ביים אָפּרוימען דעם שניט, האָט ער באלד אין דער ערשטער רייה דערזעהען די באבע.

אַרומגעבונדען מיט א טיכעל דעם קאפּ און אויפגעהויבען דאָס קלייד ביז די קניהען האָט זי גענומען די קארן־בונדלעך און ארויפגעוואָרפען אויף דער פוהר, וועלכע איז געשטאנען דערנעבען און וועלכע האָט געדאַרפט אָפּפיהרען די קארן־בינדלעך אין שייער אַריין.

— דזשען דאָברי, האט די באבע געזאגט, פערנויגענדיג זיך אַזש ביז דער ערד.

— דזשען דאָברי, ווי געהט די אַרבייט.

— גוט, פּריץ, שעהנע וועטערען און מ׳קען רוימען, שוין לאנג אַזאַ שעהנער שניט נישט געווען

— איך קוק זיך שוין לאנג צו צו דעם ווי אַזוי דו ארבייסט באבע און מוז דיר זאגען דעם אמת, אַז דיין ארבייט געפעלט מיר נישט, דו האסט, ווי איך זעה, אין זינען גאר עפּעס אנדערש און נישט די קארן־בינדלעך.

די באבע האָט בעקומען אלע קאָלירען אין פּנים, זי האט זיך נישט געריכט אויף אַזאַ פראגע פון פריץ און ממילא נישט געוואוסט וואס צו ענטפערען.

— מיינסט דו נישט, אַז ס׳איז אזוי, האט בארטקאָווסקי זי איבערגעפרעגט נישט לאזענדיג זי קומען צו זיך.

— ניין, ס׳איז נישט אזוי פריץ, איך ארבייט וויפיל איך קען.

— וויפיל מאל האָב איך שוין געזאגט מיינע ארבייטער. אז טאָמער האָבען זיי עפּעס אויפ׳ן הארצען, זאלען זיי קומען און מיר דאָס דערצעהלען, איך וויל שטענדיג אימיצען ארויסהעלפען, איך טו דאס גערן, די ארבייטער מוזען האבען דעם קאפּ ביי דער ארבייט און נישט ערגעץ אַנדערשוואו. ב

מיר פעהלט גארנישט און כ׳האָב נישט געפונען פאר נויטיג צו קומען צום פריץ.

— דאס ווייס איך, אַז דיר פעהלט גארנישט, פערקעהרט — כ׳האב געהערט, אַז דו ביזט עפּעס מיטאמאָל רייך געוואָרען, האסט געדארפט א נייעם דאך צו דיין היזעל, און בכלל ווארפסט זיך מיט געלד, אויב מ׳קען אַזוי דאָס אָנרופען.

איצט איז שוין די באַבע אויף אַנ׳אמת בלייך געוואָרען. זי איז אוועקגעגאַנגען אין אַ זייט, כדי אַנדערע פּאַראָבקעס זאלן נישט הערען איהר געשפּרעך מיט דעם פריץ.

— אפשר האָסט דו געוואונען אויף דער לאָטעריע, האָט בארטקאָווסקי געשמייכעלט, דארפסט זיך נישט שעהמען פאר מיר אויסצוזאגען, איבעריגענס איז דאס בכלל נישט קיין חרפּה.

— וואָס פייניגט איהר מיך, פּריץ, איך האב נישט געוואונען אויף דער לאָטעריע, איך שפּיל נישט, דעם דאך [illegible] איך טאקע געלעגט א נייעם אבער פאר מיין אפגעשפּאָרטען געלד.

— דו פערדינסט נישט אזוי פיל, אַז דו זאלסט קענען אָפּשפּאָרען אויף א דאך, דאָס ווייסט דו מיר. באבע נישט איינרעדען, אפשר האסט דאָס געלד בעקומען פון דיינס א קרוב פון אמעריקע.

— יא, יא כ׳האָב בעקומען פון מיינס א ברודער. וועלכער געפינט זיך אין אמעריקע.

און אפשר האסט דאָס בעקומען פון אימיצען דאָ אויפ׳ן אָרט פאר א טובה וואס דו האָסט איהם געטון.

— ניין, ניין, פריץ, האָט די באבע געענטפערט און זיך ווייטער גענומען צו לאדענען דאס קארן אויף דער פוהר.

— וואַרט נאָך איצט אביסעל, [illegible] אזוי פלייסיג איצט אין דער מינוט [illegible] אפשר האָט דיר דער יונגער פריץ מאריאן אָזשעלאָווסקי דיר געגעבען אביסעל געלד, ער איז דאָך א גוטער און זארגט פאר די פּאַראָבקעס.

— איך מוז אייך זאגען דעם אמת, האָט די באבע, ווענענס נערוועזן ס׳זענען שוין געווען אָנגעשטרענגט אויף דער העכסטער מדרגה, אויסגעשריגען, איך האב בעקומען אביסעל געלד פון דעם יונגען פריץ מאריאן אָזשעלאָווסקי.

— פארוואס האָט ער דיר געגעבען געלד.

— איך האָב זיך בעקלאגט פאר׳ן יונגען פריץ, אז עס געהט מיר שלעכט, אַז דער דאך איז צובראָכען און דאָס וואסער רינט מיר אויף דעם געלעגער, האָט דער יונגער פריץ אויף מיר רחמנות בעקומען און מיר געבארגט געלד.

— איצט זאגסט דו ליגען, האט בארטקאָווסקי שוין בייז געזאָגט, דו זאָגסט אמת, אַז אָזשעלאָווסקי האָט דיר געגעבען געלד, אָבער דו פערהוילסט פון מיר דעם אמת פארוואס ער האָט דיר דאָס געלד געגעבען.

די באבע האָט שוין געציטערט פאר אויפרעגונג, זי האט זיך נישט געקענט קיין ארט געפינען, אָבער וואס מעהר זי האט זיך אויפגערעגט אלץ מעהר איז בארטקאָווסקי איבערצייגט געוואָרען, אַז ער האָט אויסגעטראָפען אויפ׳ן ריכטיגען ארט און דאָ דארף ער ווייטער פאָרשען.

— באבע האט בארטקאָווסקי געזאגט, דו וועסט קומען צו מיר אין הויף אין א שעה ארום, איך וויל דיך דאָ נישט פייניגען און נישט ציהען די אויפמערקזאמקייט פון די איבריגע ארבייטער אויף אונזער געשפּרעך.

די באבע איז געווען צופרידען פון דעם דאזיגען אויסגאנג און האָט געזאגט.

— גוט איך וועל קומען און וועל אייך זאגען דעם גאנצען אמת, נאר נישט דאָ.

בארטקאָווסקי איז אוועק אין הויף אריין איבערצייגט שטארק אויפגערעגט, ווייל ער איז געווען זיכער, אַז ער וועט היינט ענטדעקען א שרעקליכען געהיימניש.

צו דער בעשטימטער צייט איז די באבע געקומען אין הויף אַריין, בארטקאָווסקי האָט זי שוין אפגעווארט און זי אריינגעפיהרט צו זיך אין דער וואוינונג, ווען זיי זענען געזעסען אין צימער, האט דער פריץ פערשלאָסען הינטער זיך די טיר און האָט געזאגט צו דער באבע.

— דו זאלסט מיר זאגען דעם גאנצען אמת און נישט פערהוילען קיין איין פּרט, זאלסט נישט מיינען, אז איך האָב צופעליג אנגעהויבען מיט דיר צו רעדען אויפ׳ן פעלד, עפּעס ווייס איך שוין אבער דו דארפסט מיר זאגען אלץ גענוי מיט אלע פרטים אויב נישט וועט פאר דיר זיין פיל ערגער.

— פריץ כ׳וועל אייך אלץ דערצעהלען, כ׳וועל גארנישט בעהאלטען, איך בין דאך גארנישט שולדיג.

— געוויס ביזט דו נישט שולדיג דערין וואס דו האסט ביי איהם גענומען געלד ווען ער האט דיר געגעבען, אָבער פארוואס האָט ער דיר געגעבען? וואס פאר א טובה האסט דו איהם געטון.

די באבע האָט אָנגעהויבען צו וויינען און דורך טרעהרען האָט זי איהם אנגעהויבען צו דערצעהלען.

— דער יונגער פריץ מאריאַן אָזשעלאָווסקי האָט זיך אנגעטשעפּעט אין מיר און מיך נישט צורוה געלאָזען אַזוי ווי אַ יונג מיידעל, איך האָב זיך שטאַרק געוואונדערט פארוואס ער וויל האָבען צו טון מיט מיר ווייל ער קען בעקומען פיל יינגערע, פאר מיר איז אבער באלד אלץ קלאר געוואָרען.

(המשך קומט)

ספּאָרט־בעוועגונג

פערנעמט זיך מיט רודערן

רודערן דאָס איז א פערגאַפּעגדיגער און נוצליכער צייט־פערטרייב. דאָס איז איינער פון די בעסטע מיטלען פון פיזישער ענטוויקלונג פון פערפעקט גען דאָס געזונד.

דער רודער ספּאָרט שטאַרקט און פערהאַרטעוועט דעם גאַנצן אָרגאַניזם. עס ענטוויקלען זיך די מוסקולן, עס שטאַרקען זיך און ענטוויקלען זיך די אינעווייניגסטע אָרגאַנען. ווען מ'כאַפּט נישט איבער די מאָס, פערבעסערט מען דורך רודערן די טעטיגקייט פון הארץ־געפעס־סיסטעם, מ'ענטוויקעלט דעם ברוסט־קאַסטן און די לונגען, מ'פערשטאַרקט דעם שטאָפפבייט אין אָרגאַניזם, מ'פערבעסערט די בלוט־שאַפונג און אַנדערע פונקציעס פון אָרגאַניזם.

דער ברייטער שטח פון דער וואַסער־סטיכיע, די ריטמישע אַרבייט, דאָס גלייכמעסיגע שאָקלען זיך פון שיפעל ווירקען זעהר גוט אויף דעם נערווען־סיסטעם, גיבענדיג איהם אָפרוה, שטאַרקענדיג און פערהאַרטעווענדיג דאָס נערווען־סיסטעם, צוזאַמען מיטן גאַנצן אָרגאַניזם. די איינאָטעמונג פון כמעט ריינער פון שטויב לופט, ביי פערשטאַרקטער אַרבייט פון די מוסקולן ווירקט בעזונדערס גוט אויף דעם גאַנצן אָרגאַניזם. דאָ האָט איהר די בעסטע קאָמבינאַציע פון די נוצלכסטע פאַקטאָרען פון דער נאַטור: זון לופט, וואַסער און ליכט און פערבינדונג מיט נוצליכע פיזישע איבונגען.

דאָס רודערן פערהאַרטעוועט און דערציהט, ענטוויקעלט מוט, איניציאַטיוו, בילדעט אויס דעם כאַראַקטער, אויך מ'פאַהרען לערנען אויס ווי צו קעמפען מיט הויכע וואַסער־כוואַליעס.

ביי טעכנישע געהעריגע אָרגאַניזירטע רודער־איבונגען ווערן בעזייטיגט די אומרעגעלמעסיגקייטן אין האַלטונג פון קערפער, וועלכע ענטוויקלען זיך ביי פערשידענע פּראָפעסיעס אין רעזולטאַט פון איינזייטיגער אַרבייט, זיצענדע אַרט לעבען, איינגעבויגענע פּאָזע ביי דער אַרבייט א.אז.וו.

מ'דאַרף נישט פערגעסן, אז די אויבענדערמאָהנטע אומרעגעלמעסיגקייטן דערפיהרען אָפט די אומרעגעלמעסיגקייטן אין בוי און טעטיגקייט פון די אינעווייניגסטע אָרגאַנען, פערמינערען דעם געזונט־צושטאַנד און פערקלענערן די אַרבייטס־פעהיגקייט. רודער־איבונגען אָבער ענטוויקלענדיג און שטאַרקענדיג די טעטיגקייט פון די מוסקולן אין רוקען, בויך און פלייצע־פאַס, שטאַרקענדיג דעם גאַנצן אָרגאַניזם, בעזייטיגען די דאָזיגע דעפעקטען, אויסגלייכענדיג די אויסקרומונגען פון רוקנביין (שדרה), פערבעסערענדיג די שוואַכע ענטוויקלונג פון מוסקול־סיסטעם א.אז.וו.

פון אַנדערע ספּאָרט־צווייגן טיילען זיך רודערער אויס מיט זייער גלענצענדיגער אַלגעמיינער פיזישער ענטוויקלונג מיט דער האַלטונג און בוי פון קערפער.

די לונגען אַרבייטען געוועהנליך ביי זיי אויסגעצייכנט, די מוסקולאַטור פון גאַנצן קערפער איז גוט ענטוויקעלט. אויב כ'זאָל דערצו צוגעבן זייער פערהאַרטעוועטקייט און גוטען געזונט־צושטאַנד, וועט קלאָר ווערן, אז פערנעהמען זיך מיט רודערן דאַרף מען רעקאָמענדירען אַלע געזונטע מאַנסלייט, און פרויען אפילו קינדער אָנגעהויבן פון 10־11 יאָהר קודם כל אָבער דאַרפן זיך מיט רודערן פערנעהמען די יענע וואָס טועען זיך ביי דער אַרבייט אין א אומבעוועגליכער לאַגע אין אן אָנגעשטרענגטער זיצענדיגער אָדער שטייענדיגער לאַגע די אַלע וואָס פערברענגען ווייניג אויף דער פרייער לופט, ענדליך אַלע גייסטיגע אַרבייטער.

רודערן דאַרפן אויסמיידן די אַלע, וואָס לײַדן אויף איינגעהויקערטקייט, אויסקרימונג פון רוקנביין, שוואַכער אנטוויקלונג פון די מוסקולען, בעזונדערס פון בויך, רוקען און פלייצע־פאַס, די אַלע וואָס האָבן א שוואַכע ברוסט־קאַסטן און שוואַכע לונגען, ווער ס'ליידט אויף בלוטאָרעמקייט א. אז. וו.

ווי מיר זעהען, קענען זיך מיט רודערן פערנעהמען נישט נאָר געזונטע מענשען, א סך קראַנקע און שוואַכע קענען פון רודערן האָבען א סך נוצען.

מ'דאַרף אָבער געדענקען, אז רודערן דאָס איז א שטאַרק ווירקענדיגער מיטעל. מ'דאַרף דעריבער דערצו צוגיין פאָרזיכטיג, אַנדערש קען עס אמאָל ווערען שעדליך.

וואָס פאַר איינעם איז ערלויבט און געזונט, איז א צווייטען שעדליך, ביי די פערשידענע איבונגען, טרענירונגען און פערזוכען מוז מען נעהמען אין אכט דעם געזונט־צושטאַנד, די פיזישע ענטוויקלונג, די פּראָפעסיע און אַנדערע איינענשאַפטען פון רודערער.

אויב מ'האָט רודערן אויף שפּאַציר־שיפלעך, מיט'ן צוועק פון אָפּרוה און שטאַרקען דאָס געזונט, קען מען דרייסט אַלעמען רעקאָמענדירען, דאַרפען זיך אין טרענירונגען און פערזוכונגען בעטייליגען נאָר פולקאָם געזונטע רודערער, וואָס האָבען אדורכגעמאַכט א גוטע שול פון פיזישער צוגרייטונג, וואָס זענען פיזיש גוט ענטוויקעלט, פערמאָגען א שטאַרקען אָרגאַניזם, אן אויסגעצייכנטע הארצגעפעס־סיסטעם. פערשטעהט זיך אויך, אז אויף צולאָזען צו די פערזוכונגען איז נויטיג אן ערלויבניש פון א דאָקטאָר און מ'דאַרף דערצו קענען שווימען.

רודערן דאַרפען נישט די, וואָס ליידען אויף אַרטעריאָ־סקלעראָז, געוויסע האַרץ־קראַנקהייטען און אַנדערע, אויך פרויען בעת די מאָנאַטליכע (מענסטרואַציע) און אין געוויסע חדשים פון שוואַנגערשאַפט. גענויערע אינפאָרמאַציעס וועט געבען דער דאָקטאָר, מיט וועלכען ס'דאַרף זיך יעדער בעראַטען איידער ער טרעט צו צו רודער־איבונגען.

ד״ר א. אַלמאַן

די אָלימפּיאַדע אין בערלין

די אָלימפּיאַדע אין בערלין איז שוין אין פולען ברען. ס'זענען שוין געפאַלען די ערשטע וועלט־רעקאָרדען ווי למשל פון נעגער אָווענס אין 100־מעטער־לויף אין 10,2 סעקונדען. ס'געהען ווייטער די פערמעסטונגען אויף דער גאַנצער פאַרע.

אין אונזער ספּאָרט־ביילאַגע וועלען די לעזער געפינען זעהר קנאַפּע און מינימאַלע ידיעות וועגען דער גרעסטער ספּאָרט־אימפּרעזע, דער אָלימפּיאַדע. דוכט זיך, אז מיר וועלען נישט דאַרפען ערשט אויפקלעהרען אונזערע לעזער די סיבה דערפון. ס'וועט זיין קלאָהר פאַר יעדען איינעם, אז מיר האָבען, אלס יודישע צייטונג, א נעגאַטיווע שטעלונג צו דער פערמעסטונג אין בערלין, וועלכע מיר האַלטען נישט פאַר איינער פון די כסדרדיגע אָלימפּיאַדעס, שוין דערפאַר, וואָס די אידעע און דער אינהאַלט פון איהר איז שוין לאַנג אַרויסגענומען געוואָרען ערשטענס פון רעושים, וואָס הערשט דאָרט און צווייטענס פון די היטלעריסטישע ספּאָרט־אָרגאַניזאַציעס, וועלכע האָבען אַרויסגעוואָרפען, בעליידיגט און בעזידעלט די יודישע ספּאָרטלער, געטרעטען מיט די פיס די אידעען פון אָלימפּישע שפּילען.

ס'האָט זיך נישט איינגעגעבען דער גרויסער קאַמף, וועלכער איז געפיהרט געוואָרען דורך אַלע עהרליך־דענקענדע מענשען אין דער וועלט, אז די אָלימפּיאַדע זאָל אָפּגערופען ווערען פון בערלין און זאָל פאָרקומען אַנדערשוואו. אונזער בעציהונג בלייבט אָבער צו איהר דיזעלבע ווי פריהער: עס נעהמט אונז ווייניג וואָס אָן וואָס דאָרט קומט פאָר. מיר בעטראַכטען דאָס ווי געוועהנליכע ספּאָרט־פערמעסטונגען, וועלכע קומען פאָר אין היטלער־דייטשלאַנד.

אינטערנאַציאָנאַלע מעטשעז

ראַפּיד (וויען) — פּאַגאָן (לעמבערג) 1:4

פלאָרידסדאָרף (ווין)—וואַרשאַוויאַנקאַ 0:1

באַק (וויען)—קאָנקאָרדיאַ (פּיעטריקאָוו) 4:7

„קירולעט 3“ (בודאַפּעשט) — קרינגס־פלאַט (גדיניע) 1:6

בודאַפּאַק (אונגאַרן) — מכבי (ווילנא) 3:7

מעטשעז וועגען דעם פּויישען בעכער

פּויזען — ווילנא 1:6

פּאָמערן — לאָדז 3:4

מעטשעז וועגען בעכער פון קראַקאָווער פּרעזידענט

רעפּרעזענטאַנץ פון דער ליגע — רעפּרעזענטאַנץ פון סטאַניסלאַוואָוו 0:1

רעפּרעזענטאַנץ פון קראָקאָ — רעפּרעזענטאַנץ פון וואַרשע 0:4

וואַסער־באַל וועגען דער מייסטערשאַפט פון פּוילען

ע.ק.ס. (קאַטאָוויץ) — א.ז.ס. (וואַרשע) 1:1

פערענדיגט דער „טור־דער פראַנס“

היינט האָט זיך פערענדיגט אין פּאַריז דער ציקליסטען־געיעג אַרום פראַנקרייך, דאָס ערשטע אָרט האָט פערנומען סילווער מעס. וועלכער האָט אדורכגעמאַכט דעם אונגעהויערען שטח אין 142 שעה, 47 מינוט 32 סעק.

Dr. REICHER

פּאָלודניאָווא 28, טעל. 201־93

ספּעציאַליסט

פאַר מענער · שוועכע · בעהאַנדלונג

סעקסועלע בעראַטונגען פון פּסיכאָ · אַנאַליזע

נעמט אָן פון 8—11 פון 5—8 איוונט.

זונטאָג און חגאות פון 9—12.

Doktór Z.

HENRYKOWSKI

ספּעציעל־אַרצט פאַר מענער · שוועכע, וועגערישע און הויט־קראַנקהייטען

טראַוגוטאַ 9 טעל. 262־98

נעמט אָן פון 8—1 און פון 5—9 אָוונט

זונטאָג פון 9 פריה ביז 12.30 מיטאָג

פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פּרייזען

דאָן־דאָמינגאָ

ק. מלאַר

ראָמאַן

135

דער ליטוואַק האָט דערקענט זייערע מחשבות, אין הים, וואָס די מיידלעך האָבען איהם נאָכגעקוקט און זיך נאָכגעשאַרט מיט די בליקען אויף זיינע פיס.

א באַרמהערציגע שוועסטער מיט א ברייט בלוי צעפאַלדערטע קלייד אַריינגערוקט הינטער אין די ברייטע פאַפּירענע אַרבעל, האָט איהם אָפּגעשטעלט:

— צו וועמען, סעניאָר?

דער ליטוואַק האָט צוגעזאָגט צו וועמען ער האָט געוואָלט, די „שוועסטער“ האָט זיך אויסגעדרייט פון איהם ראַפּיעם, אז די שטער מיט די שוואַרצע קרעלען זענען מיטגעפלויגען מיט איהר דריי, ווי אין א האַלבען קרייז.

זי איז נענאַנגען זיכער. דער טראָט האָט זיך הויך אָפּגערוקט אויף די גלאַטיגע שטיינער פון דעם דיל.

זי האָט א מאַך געטאָן מיט דער האַנד און ער האָט נישט געוואוסט צי היים: זי איהם מיטגיין צי זאָל ער בלייבען. זי האָט געשלעפּט איהרע טריט און ער איז פערלעגען נאָכגעגאַנגען ביז זי איז פערשוואונדען געוואָרען.

ער איז אַרויסגעקומען אויף א פערמאַכטער וועראַנדע. כמעט די גאַנצע וואַנד זענען געווען גלעזערנע ווי אין אַן אָראַנזשעריי פון בלומען. קיין מענשען האָט ער נישט געזעהן. בלויז נאָר די ליוואַנטענע אַנלעגען · שטוהלען און האַלב · בעטלעך זענען געשטאַנען צוגערוקט איינס צום אַנדערען, ווי עפּעס פערלאָזטע און אָפּגעליידיגטע.

די ליידיגע שטוהל־בעטלעך האָבען אַריינגעבלאָזען אין איהם אַן אומהיימליכקייט. ער האָט, גייענדיג, בעמערקט אויפשריפטען אויף די ליוואַנטען, דערצו נאָך אין גלייכע שורות ווי אין פאָרם פון לידער.

ער האָט איבערגעלייענט איינע און אַן אַנדערע. איהם האָט זיך אויסגעדאַכט, ווי דאָס ליינט ער אויפשריפטען אויף מצבות. ער איז אונגאַנצען ווי שיינגעשטאַנען געוואָרען אין פּרעסענדיגען אומהיימ־ליכער פיין האָט אַרויסגעוויזט פון יעדען וואָרט. ער האָט דערפיהלט, אז דער מענשליכער עלענד איז אזוי טיף, איז אזוי שיין און — אז ער האָט ביז איצט כמעט נישט געוואוסט.

עס האָבען זיך געפּיכט זיינע אויגען. ער האָט פערקוועטשט די ברעמען, אָבער א פלאַטערדיגע פינסטערניש איז געשטאַנען פאַר איהם. ער האָט געזעהען דורך אַ דער פינסטערניש בלוט. ער האָט פערגעסען נאָך וואָס ער איז געקומען און געלייענט:

„— — — איך וויל, אז א רויטע רויז זאָל תמיד אויף מיין קבר בליהען. עליזאַבעטאַ...“

„— — — נישט פרעהי זיך אזוי ערנסט צו נעהמען, קומפען מיטן מלאך־המות. אדיאָס שיינע וועלט — מיני“....

„— — — ווי זיך עס איז אויסצוגיין איינ־אַטעמדיג די יוגנט. יאָזעפינאַ...“

איין אויפשריפט, וואָס האָט אָנשטאָט אַן'אונ־טערשריפט בלויז נאָר א פראַגע צייכען, האָט זיך אזוי געלייענט:

„— — — מיין סם טראַנקסטו אין דיינע בלומען, מיין זוהן. געדענק מיך נישט צום שלעכטען—?...“

דער ליטוואַק האָט געלייענט אזוי פיל יאוש, רעזיגנאַציע, פערשידענע האַנדשריפטען און כאַראַקטער־שטריכען פון די שרייבערינס. פערזאָנען פון בעקאַנטע לידער, קאָמפּאָזיטאָרן. און אויסגעקריצטע פון די איבערשרייבערינס. אַנדערע זענען געווען אפילו מיט סאַטירישע בעמערקונגען. אָבער אומ־מיגלעכן האָט זיך אין איהם איינגעשטימט א פערז פון פיר שורות מיט אן'אונטערשריפט פון א דריר פאָכינגע נאָמען, אָפּגעטיילט פון איין נאָמען ביזן אַנדערן מיט אַן'אויסגעמאָהלטן בלומעלע:

...רויטע באַקען — סם צעברעכטער,

מיינע לונגען — ווי די זיפען:

קום מיין חלום נעהנטער, נעהנטער,

ניש מיר אוים די בלייע ליפען.

דער ליטוואַק איז איינגעצויגען צוגעבונגען געוואָרען. אין דער איינענער צייט האָט ער געפיהלט ווי עס קומען אין איהם אויף פוחות פערפאָרגענע, שרייען אָן רופען איהם און וועקען. ער איז אָנגעזאָגט געוואָרען מיט אזא גליה און עס האָט זיך איהם אויסגעדאַכט, ווי די פינגער ווערען פון זיך אליין אומרוהיג און רייסען זיך צום שרייבען, צום פערשרייבען.

ער איז אונגאַנצען געוואָרען פערקלעהרט אין זיך, ער איז געשטאַנען ביי דער לייוואַנטענער שטוהל אפשר א שעה און אפשר ווייניגער, די פריהערדיגע „שוועסטער“ האָט זיך ווי פון א ווינקעל אַרויסגעשאַרט און זעהענדיג איהם שטיין ווי פערגאַפט צו דער שטוהל, האָט זי שטיל, ווי נישט איבערצוגרייסען אומזיסענס ליידען, איבערגעפרעגט:

— ענטשולדיגט, צו וועמען סעניאָר?

האָט זיך חאַפּ ליטוואַק ווי אויפגעריסען, געענטפערט און די „שוועסטער“ האָט געמאַכט עטליכע גריינע פאַראַדיים אין איינמיטען דער וועראַנדע אַריין, אַרויסגערוקט אַן'אַנדער ווינ־שטוהל. זי האָט עס אַרויסגערוקט. גלייך עס וואָלט געווען א נוצלאָזע זאַך און זי וואָלט עס וועלען פטור ווערען, פערקווי־פען אין ברוך אַריין. זי האָט זיך אויסגעגלייכט וואַרטען און דער ליטוואַק האָט דערפיהלט ווי עפּעס שוואַרץ־בשחרה'דיג וואַרט אויף איהם. ער איז צוגעגאַנגען. דער נאָמען „כואַנאַ“ האָט פינסטער זיך געשטיטשעט אין זיינע אויגען אַריין. ער האָט גע־זעהן א קרייז, אָנגעצייכענט ווי מיט א ציטערדיגען פינגער און אַן'אויפשריפט געמאַכט ווי מיט די לעצ־טע פוחות:

„גאָט, פערגיב איהם, זיי איהם מוחל!“

* * *

די „שוועסטער“ איז געווען זעהר צופרידען פון דעם אויפשריפט, זי איז געווען זיכער, אז די קראַנ־קע האָט דאָס געמיינט איהם, דעם יונגענמאַן, וואָס איז איצט ווי א שולדיגער געשטאַנען פינסטער ביי דער שטוהל. זי האָט איהם א רגע געלאָזט וואַרטען. דערנאָך איהם בעפּוילען ער זאָל איהר נאָכגיין, ער איז ווי א פערמשפּטער נאָכגעגאַנגען פערפּיניגט אין מחשבות.

זיי זענען אַרום צוריק אויף דער גאַס, די הויז האָט א שלאָג געטאָן אויף זיין שטערען און ער האָט זיך צוגערוקט דעם קאָפּ מיטן הוט. די „שוועסטער“ האָט זיך איצט איילענדיג געשפּאַרט און ער האָט גע־מיזט צוליב זיין פערשעמטקייט, נאָכיאָגען. זי האָט זיך געשמעקט וואַרטען אויף איהם, אויף די עטליכע מאַרמאָרנע טרעפּ וואָס זענען אזוי ברייט געווען ווי דער גאַנצער אָפּגעזונדערטער בנין, די טרעפּ זענען געווען פייכט. די „שוועסטער“ האָט געעפענט א שפּאַלט פון דער זעהר ברייטער טיר, וואָס איז ענג ליך געווען צו א טויער פון א קלויסטער. צוערשט האָט זי אַרייגעשטעקט איהר קאָפּ, נאָר אז די „קאַפּ־קע“ האָט נישט געלאָזט צוליב דער ברייטקייט האָט זיך פון האַרט אַרויסגעשטעקט אַן'אַנדער קאָפּ און די „שוועסטער“ האָט געפרעגט און בעפוילען:

— אַלע זענען פערדעקט? א מאַן דאַרף קוקען.

א רגע דערנאָך האָט זיך דאָס טויער געעפענט. עס האָט אַרויסגעשלאָגען א ריח פון קאַרבאָל, בלוט און פערלעגענע פלייש, דער ליטוואַק איז אַריין און עס איז פאַר איהם קלאָר געוואָרען.

א גרויסער זאַל, מאַרמאָר־טישען, אויף יעדען טיש איז געלעגען אויסגעצויגען א פעקעל און א לייַלעך, דאָס לייַלעך איז געווען פערקניפּט מיט צוויי קניפּען, ביי יעדען טיש איז געשטאַנען א קובעל ווי אין א יאַטקע.

ערגעץ אין א ווינקעל האָבען זיך טומפּערט עט־ליכע יונגעלייט אין ווייסע פאַרטוכער, גומענע הענד־שקעס און מאַסקעס פון גאַזע אויף די פּנימער, מען האָט קאָמענדירעוועט און אַנדערע — האָבען געדרוקט די טישען.

דערוויייל האָט די „שוועסטער“ אויפגעעפענט איין לייַלעך. דער ליטוואַק האָט גלייך דערזעהען כואַנאַס פּנים. איינגאַנצען איז עס געווען בלוילעך־בלייך, נאָר אין די קין־באַקען איז געשטאַנען א שוואַרצע פאַרב. ווי א פערברענטע, רויטע רויז. נאָר נאָך איי־דער ער האָט זיך גוט אין איהר איינגעקוקט — האָ־בען שוין אַנדערע צוויי פרויען דעם טיש אַוועקגע־רוקט פון פאַר זיינע אויגען. די רעדלעך האָבען זיך געשנורעט אויף דעם קאַכלענעם דיל און דער־שניט האָט זיך געקרייצט אין זיינע אויערען. די „שוועס־טער“ איז געשטאַנען פאַר איהם ווי א פערגליווערטע שווייגענדיש. ער האָט נישט געוואוסט פון וואַנען עס האָט זיך צו איהר גענומען עפּעס א פעקעלע אין האַנד. די „שוועסטער“ האָט פאַר איהם געלייענט די שעה, דעם טאָג, דעם חודש און דעם יאָהר (איינגאַנצן מיט דריי טעג צוריק) ווען כואַנאַ איז געשטאָרבען. האָט אויך כמעט פּראַקטיש אַרויסגעלייענט די סיבה פון טויט: לעצטע מדרגה פון טובערקולאָז.

(פאָרטזעצונג קומט).

טעאטער, מוזיק און פארוויילונג
(קאמוניקאטען)

שטורמישער ערפאלג פון פסחקע בור־שטיין אין „א חתונה אין שטעטעל" אין „ראזמאיטאשטשי"

די מוזיקאלישע קאמעדיע „א חתונה אין שטעטעל" וואס ווערט היינט געשפילט אין טעאטער „ראזמאיטא־שטשי" מיט׳ן בעריהמטען אמעריקאנער סטאר פסח׳קע בורשטיין אלס יאסעלע, געהערט צו איינע פון בורשטיינס בעסטע פיעסען. „א חתונה אין שטעטעל" איז ביז גאר שפאנענד. זעלטען ווען מ׳זעהט אכ׳עולם זיך אזוי הארציג אמוזירען און לאכען ווי אויף „א חתונה אין שטעטעל".

פסח׳קע בורשטיין אלס יאסעלע קעהרט א וועלט, ער זינגט, טאנצט און פייפט.

היינט 9.15 אווענד „א חתונה אין שטעטעל".

לעצטע פארשטעלונגען פון מאדאם X מיט אידא קאמינסקא

א זעלטענעם דערפאלג האט אידא קאמינסקא אין „מאדאם איקס". דאס שטאט־טעאטער האט שוין חדשים־לאנג נישט געזעהן אזא צאהלרייכען און פייגעם עולם, וועלכען אידא קאמינסקא האט בעוויזען אריינצוברענגען אין טעאטער. דאס איז דער בעסטער בעוויז, אז לאדז האט א בעדערפעניש פאר א גוטען יודישען טעאטער.

נישט קוקענדיג אויף דעם גרויסען דערפאלג פון „מאדאם איקס", ווערט די דאזיגע פארשטעלונג געשפילט די לעצטע דריי מאל. מען דארף זיך דעריבער צואיילען צו זעהן די פרעכטיגע פארשטעלונג, וועלכע ווערט אויסגעצייכענט געשפילט.

כאר דאנא אין לאדז

דער בעריהמטער אין פוילען כאר־דאנא, וועמענס אויפטריטען ס׳האבען איבעראל דעם גרעסטען ערפאלג, טרעט אויף פארן אפפאהרען קיין אמעריקא מיט איין איינ־ציגען קאנצערט מיטוואך דעם 5־טען אויגוסט אין הע־לענאוו.

אין פראגראם די נייעסטע שלאגערס.

ס׳נעהמען אויך אנטייל מיעטשיסלאוו פאג, און דער הומאריסט אדאם וויסאצקי.

ראדיא ־ פראגראם

מאנטאג, דעם 3־טען אויגוסט

6.03 פליטען, 6.23 אינפארמאציעס, 6.28 לי־ענען פון פראגראם, 6.33 גימנאסטיק, 6.50 פליטען 7.20 ידיעות, 11 קאנצערט (פליטען), 11.57 צייט־סיגנאל, 12 העיכאל פון קראקא, 12,03 רעפעראט, 12.13 ידיעות, 1223 קאנצערט, 3.27 בערזע, 3.30 ווירטשאפטליכע ידיעות 3.45 ערצעהלונג, 4 קאנצערט, כאר, 4.45 רעפעראט, 5 קאנצערט, 5.50 ערצעהלונג, 6 פעליעטאן, 6.15 „פון אלעס צו ביסלעך", 6.20 פליטען, 6.35 רעקלאמע־קאנ־צערט, 6.50 ערצעהלונג, 7 רעפעראט פאר זעלנער, 7.30 קאנצערט, 8 לידער, 8.30 רעפעראט פון פויזען, 8.45 אווענד־ידיעות, 8.55 אקטועלער רעפעראט, 9 קאנצערט, 10.30 פליטען, 10.35 לידער־רעציטאל.

מעלדונג

פון החלוץ בעל מלאכה

די חברים פון החלוץ בעל־מלאכה פערזאמלען זיך יעדען טאג פון 8—10.30 אוו. אין לאקאל פון דער ציוניס־טישער ארגאניזאציע (שרודמיעסקא 29) דער ועד.

Dr. Zalcwasser
כירורג
CEGIELNIANA 19, tel. 125-27
צוריקגעקעהרט
נעמט אן פון 1—2 מיטאג און פון 4—6.30 אוונט.

קלאנג־קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

היינט און פאלג. טעג גרויסער אונגעוועהנליכער פילם א. נ.
די העכד האבען זיך פערשולדיגט
LJONELL BARRYMORE i KAY FRANCIS אין די הויפט־ראלן:
אויסער׳ן פראגראם: קלאנג־צוגאבען

דאס עלעקטראטעכנישע ביורא
„Siła i Swiatło"
פון וו. קרוקאווסקי.
פאלודביאווא 23, טעל. 139-32
נעמט אן אינסטאלאציעס פון ליכט און קראפט ווי אויך סיגנאליזאציעס. קויפט געניצטע מאטארען און פערקויפט אלע ארט מאטארען און דינאמא־מאשינען צו ביליגע פרייזען.
ספעציעלע ווערקשטעל פון מאטארען־רעפעראטור / שנעל, פינקטליך און רעיעל.

דער יודישער קונסט־פאטאגראפישער אטעליר
„POLONJA"
31 גדאנסקא 31 ● דיפל. פאטאגראף גוטערמאן
האט רעדוצירט די פרייזען פון אלע ארט פאטאגראפיעס
אויסערדעם גיב איך צו א פרעמיע
6 פאטאגראפיעס גרויס 6/9 אויף ספעצ. זיידען־פאפיר גט רעטושיר׳ט און אויך א שפיגעלע מיט׳ן אייגענעם בילד נאר פאר 1.50 זל.
נוצט אויס די איינציגע געלעגענהייט, ווייל ס׳איז נאר אויף א קורצער צייט!
— פינקטליכע אויספערטיגונגן! —

וויכטיג
פאר ווירטסלייט און אנטרעפרעניערס
די בעסטע פאבריק פון
מאטען צו סופיטען און ווענד
די שטשינעס זענען געשיילט פון די שאהל
געפלאכטען מיט דיקען, געצינקטען דראהט, שעהן, גוט און ביליג
Łódż. Zgierska 34, tel. 19004
BEKERMUS
ווי אויך א פערקויף פון קאלך, גיפס, צעמענט, דעקעל־נעגעל, דראהט צו ביליגע פרייזען

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
אנאנסן ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס
א לערן־יונגעל פון אנשטענדיגע עלטערן ווערט געזוכט ביים טאפעצירער ל. מרוז, צעגעלניאנא 58.

נויטיג א קוואליפיצירטער זאקען־ארבייטער מיט אנ׳אייגענער 156־ער מא־שין דאפעל־זייל האנד, צו ערפאהרען לימאנאווסקיעגא 28, נאוואק.

נויטיג קוואליפיצירטע מאשינערינס און א לערן־מעדעל צו קראגען ארבייט, אנשטאטא 5, וו. 16.

נויטיג שטריקער מיט 8־ער מאשי־נען ארויסצונעהמען ארבייט ביי גלינאוו־יעצקי פילסודסקיעגא 53 מ. 16.

Ekonomja Krawiecka
זוכט 2 שניידער געזעלען און א שיק־יונגעל. זיך מעלדען ליפאווא 36

פערשידענעס
א קוואליפיצירטער האנד = זאקען־מאכער נעמט אן אויף לוין ספארט־זאקען 84 באטעס 156 טאפעלט־זוילען אויך 120 ערשטקלאסיגע ארבייט, בזשעזשינער 24 וו. 19, פראנט.

איך זוך א שותף צו א פארמירערי פון זאקען אין בעסטען צענטרום, צו ער־פאהרען פאדזשעטשנא 12 ביי מ. אלטמאן

צו פערקויפען 10/80 מאשין פירמע זייק־דאנער פאר זעהר א ביליגען פרייז גלינאוויעצקי פילסודסקיעגא 53. וו. 16.

אי"ה יום ב׳ פ׳ עקב הבע"ל פאהרט דער קאמארנער רבי שליט"א וואס וואוינט אין פאביאניץ קיין ציעכאטשינעק און וועט זיין אין לאדז ביז דאנערשטאג, איינשטיין וועט ער ביי הר׳ מרדכי פיעטריקאווסקי דזיעלנע 24 און יום ה׳ עקב פאהרט ער קיין ציעכאטשינעק פון לאדז.

Frontowe mieszkanie 6-pokojowe z kuchnią przy Alei 1-go Maja Nr. 5 do wynajęcia od 1 października 1936 Wiadomość u dozorcy domu.

כעם ש־באקטעריאלאנישער לאבאראטאריום
פ. שאץ, לאדז
פיעטריקאווער 37

N. Singer
Zachodnia 36, tel. 229 90
Rutynowany
BUCHALTER-BILANSISTA
prowadzi księgi handlowe wszystk. systemów z gwarancją za uznanie. Organizuje, Rewiduje, Bilansuje.

מעכאנישע שלאסעריי און שווייסעריי
E. MOTYL
ŁODŹ, POMORSKA 37
tel. 248 06
נעמט אן גרינדליכע רעמאנטען פון דרוק־מאשינען, אומארבייטונגען פון Boston אויף פעדאלן, זעמטליכע רעפעראטורען און אייגענע בוי פון מאשינען פאר דער פאפיר־בראנזשע, ווי ביג־מאשינען, ריץ־מאשינען און אנדערע.
רעזערוו־טיילען פאר העפט־מאשינען Bremer או׳ אנד. שטענדיג אויף לאגער.

דאס בילליגסטע יודישע אפטיק־געשעפט

„OPTICUM"
28 פיעטריקאווער 28
בעזיצט אויף לאגער א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע ברילען, בינאקלען, אלערליי צילינדער־גלעזער, קאמ־בינירטע גלעזער, טערמאמעטערס.
אלץ צו די בילליגסטע פרייזען.
ס׳ווערען אויך אויסגעפיהרט זעמטל. רעפעראטורען פינקטליך און רעיעל. — געדענקט די אדרעס: עס ווערען אנגענומען אלע ארט רעצעפטען פון די ה"ה דאקטוירים.

Dr. med. LEON FAMILIER
אינערליכע און קינדער ־ קראנקהייטען
שערפיען 37 בענעדיקטא 6.
נעהמט אן פון 5—7 ואכט.

FABRYKA NAPOI GAZOWYCH
R. Frydwald
Piłsudskiego 69, tel. 190-48
עמפפעהלט
סאדעוואסער און לעמאנ׳אד
וואס ווערט אפגעשיקט פינקטליך אהיים
בעשטעלונגען ווערען אנגענומען א גאנצען טאג.

מאדערנע שילדען און בוכשטאבען
לויט פלענער
— נאך די נייע פעראָרדנונגען
פיהרט אויס שנעל און אמביליגסטען
די בעוואוסטע פירמע
FUCHS
50 PIŁSUDSKIEGO 50
עגז. פון 1896

לעטשניצע
פאר ווענעריש קראנקע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
לאדז, זאוואדזקא 1
טעל. 122-73
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונט.
וועגעריש־קראנקע, מענערשוואכע און הויט־קראנקהייטען
אנאליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס־סטאציע
איז טעטיג א גאנצען טאג לעת פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל
א באראטונג 3 זל.

וויכטיג פאר אלע!
דרוקעריי
בראמבערג
8 ־ לאדז ־ 8
צעגעלניאנא
טעלעפאן 255-09.
טריקאטאזש־פותרים טריקא־עטיקעטען
שטריקען־פאבריק. שטריקע־באנדראלען
וועש־פאבריק. פערשיד. עטיקעטן און טיטען
קאנפעקציאנערען טוטען־עטיקעטען
שנידעלי־מייסטער מאס־ביכער
בעקער־מייסטער ברויט־צעטלען
בריפבויגען, קאנווערטען, רעכנונגען ווי אויך חתונה־קארטען צו ביליגע פרייזען.

PrywatnePogotowie
„SZYBKA POMOC LEKARSKA"
tel. 15-111
BAŁUCKI RYNEK
(Zgierska 56)
Czynne przez całą dobę bez przerwy.

Dr. I. Piechowicz
ספעציאליסט פאר אקושעריע און פרויען־קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
שרודמיעסקא 18, טעל. 107-79
נעמט אן פון 8—10 פרי און פון 3—7 אוו

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר טריפער. סיפיליס און הויט ־ קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער ־ שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1טער שטאק
נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אוונט זונטאג און יום טוב פון 9־1 נאכמיטאג. ספעציעלער ווארטע ־ זאל פאר פרויען

Dr. J. LUBICZ
כירורג און ארטאפעד
צוריקגעקעהרט.
9 פאלודניאווא 9
ארדינירט אויך אין וווישניאווא ־ גורא ווילע אגינסקי.

Dr. med. M. JAKOBSON
כירורג
ביינער־כירורג־ספעציאליסט
D-ra Sterlinga 22 (Nowa-Targowa) tel. 174-42.

Dr. med. Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין־קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95.
נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אוונט.

אנאנסען ־ פרייז:
פאהן טעקסט — 18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט — 24 גר.
נעבן טעקסט — 12 גר. פרייטאג און ערב יו"ט — 18 גר.
פאר א מילימעטער־שורה אין דער זייט 10 שפאלטען.
אין טעקסט — 40 ג. פרייטאג און ערב יו"ט — 60 גר. פאר א מילימעטער־שורה. אין דער זייט 4 שפאלטען. נעקראלאגען: 20 גראשען א מילימעטער שורה (אין דער זייט 10 שפאלטען). קליינע אנאנסען ביז 15 ווער־טער 1 זל., יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גראשען. אויסער דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט.

אבאנאמענטס־פרייז:
אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען אהיים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד — 7 זלאטעס א חודש; אמעריקא — 2 דאלאר א חודש.

פעהלערען וועלכע ענדערען נישט פרינציפיעל דעם אינ־האלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרו־קען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס.
פאר׳ן אינהאלט און טערמין פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטרא־ציע איז אפען בייטאג און ביינאכט אהן איבעררייס

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman.
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21